

Διορθωτικό στην απόφαση 2006/974/ΕΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με το ειδικό πρόγραμμα «Ικανότητες» με το οποίο τίθεται σε εφαρμογή το έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (2007-2013)

(Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 400 της 30ής Δεκεμβρίου 2006)

Η απόφαση 2006/974/ΕΚ αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 19ης Δεκεμβρίου 2006

σχετικά με το ειδικό πρόγραμμα «Ικανότητες» με το οποίο τίθεται σε εφαρμογή το έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (2007-2013)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2006/974/ΕΚ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 166 παράγραφος 4,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽¹⁾,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Σύμφωνα με το άρθρο 166 παράγραφος 3 της συνθήκης, η απόφαση αριθ. 1982/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για το έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (2007-2013) ⁽³⁾ (καλούμενο εφεξής «πρόγραμμα-πλαίσιο»), τίθεται σε εφαρμογή μέσω ειδικών προγραμμάτων σε καθένα από τα οποία διευκρινίζονται οι λεπτομέρειες της υλοποίησής του, καθορίζεται η διάρκειά του και προβλέπονται τα σχετικά μέσα που κρίνονται απαραίτητα.
- (2) Το πρόγραμμα-πλαίσιο είναι δομημένο με τέσσερις τύπους δραστηριοτήτων: διακρατική συνεργασία σε θεματικά πεδία με πολιτική διάσταση («Συνεργασία»), έρευνα καθοδηγούμενη από τους ίδιους τους ερευνητές και με πρωτοβουλία της ερευνητικής κοινότητας («Ιδέες»), υποστήριξη της κατάρτισης και επαγγελματικής εξέλιξης ερευνητών («Άνθρωποι»), και υποστήριξη των ικανοτήτων στον χώρο της έρευνας («Ικανότητες»). Οι έμμεσες δράσεις που θα αναληφθούν στα πλαίσια των δραστηριοτήτων του σκέλους «Ικανότητες» θα πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή μέσω του παρόντος ειδικού προγράμματος.

- (3) Στο παρόν πρόγραμμα θα πρέπει να εφαρμόζονται οι κανόνες συμμετοχής επιχειρήσεων, ερευνητικών κέντρων και πανεπιστημίων και οι κανόνες διάδοσης των αποτελεσμάτων της έρευνας, που έχουν καθορισθεί για την εφαρμογή του προγράμματος-πλαισίου (καλούμενοι εφεξής «κανόνες συμμετοχής και διάδοσης»).
- (4) Το πρόγραμμα-πλαίσιο θα πρέπει να συμπληρώνει τις δραστηριότητες που διεξάγονται στα κράτη μέλη, καθώς και άλλες κοινοτικές δράσεις που κρίνονται αναγκαίες για τη συνολική στρατηγική προσπάθεια υλοποίησης των στόχων της Λισαβόνας, παράλληλα ιδίως με όσες αφορούν τα διαρθρωτικά ταμεία, τη γεωργία, την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τα πολιτιστικά θέματα, την ανταγωνιστικότητα και καινοτομία, τη βιομηχανία, την υγεία, την προστασία του καταναλωτή, την απασχόληση, την ενέργεια, τις μεταφορές και το περιβάλλον.
- (5) Οι δραστηριότητες που αφορούν καινοτομία και ΜΜΕ και υποστηρίζονται από το παρόν πρόγραμμα-πλαίσιο θα πρέπει να είναι συμπληρωματικές εκείνων του προγράμματος-πλαισίου για την ανταγωνιστικότητα και καινοτομία που θα συμβάλει στην κάλυψη του χάσματος μεταξύ έρευνας και καινοτομίας, και να προάγουν κάθε μορφή καινοτομίας.
- (6) Η υλοποίηση του προγράμματος-πλαισίου μπορεί να συνεπιφέρει συμπληρωματικά προγράμματα που θα προβλέπουν συμμετοχή ορισμένων μόνο κρατών μελών, συμμετοχή της Κοινότητας σε προγράμματα υλοποιούμενα από περισσότερα του ενός κράτη μέλη, ή τη σύσταση κοινών επιχειρήσεων ή άλλες διευθετήσεις κατά την έννοια των άρθρων 168, 169 και 171 της συνθήκης.
- (7) Το παρόν ειδικό πρόγραμμα θα πρέπει να παρέχει συνεισφορά προς την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) για τη σύσταση «χρηματοδοτικής διευκόλυνσης καταμερισμού του κινδύνου» με σκοπό τη βελτίωση της πρόσβασης στα δάνεια της ΕΤΕπ.
- (8) Όπως προβλέπεται στο άρθρο 170 της συνθήκης, η Κοινότητα έχει συνολολογήσει σειρά διεθνών συμφωνιών στον τομέα της έρευνας και είναι σκόπιμο να καταβάλει προσπάθειες για την ενίσχυση της διεθνούς ερευνητικής συνεργασίας ώστε να

⁽¹⁾ Γνώμη που διατυπώθηκε στις 30 Νοεμβρίου 2006 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

⁽²⁾ ΕΕ C 185 της 8.8.2006, σ. 10.

⁽³⁾ ΕΕ L 412 της 30.12.2006, σ. 1.

βελτιώσει τη θέση της στην παγκόσμια ερευνητική κοινότητα. Κατά συνέπεια, το παρόν ειδικό πρόγραμμα θα πρέπει να είναι ανοικτό στη συμμετοχή των χωρών που έχουν συνάψει ανάλογες συμφωνίες και να είναι επίσης ανοικτό, στο επίπεδο των έργων και βάσει της αρχής του αμοιβαίου οφέλους, στη συμμετοχή φορέων από τρίτες χώρες και διεθνών οργανισμών επιστημονικής συνεργασίας.

- (9) Κατά τη διεξαγωγή των ερευνητικών δραστηριοτήτων που θα αναληφθούν βάσει του παρόντος προγράμματος, θα πρέπει να τηρούνται οι θεμελιώδεις αρχές ηθικής δεοντολογίας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που διατυπώνονται στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (10) Η υλοποίηση του προγράμματος-πλαisiού θα πρέπει να συμβάλλει στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης.
- (11) Η υγιής δημοσιονομική διαχείριση του προγράμματος-πλαisiού και της υλοποίησής του θα πρέπει να διασφαλίζεται με τον αποτελεσματικότερο δυνατό και φιλικό για τον χρήστη τρόπο, με παράλληλη εξασφάλιση της ασφάλειας δικαίου νομικής βεβαιότητας και της προσβασιμότητας του προγράμματος για όλους τους συμμετέχοντες, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2002, για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ⁽¹⁾, και τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002 της Επιτροπής ⁽²⁾ για τη θέσπιση των κανόνων εφαρμογής του δημοσιονομικού κανονισμού και τυχόν μελλοντικές τροπολογίες καθώς και των τυχόν μεταγενέστερων τροποποιητικών τους πράξεων.
- (12) Κατά την εφαρμογή του παρόντος προγράμματος-πλαisiού θα πρέπει επίσης να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα —ανάλογα προς τα οικονομικά συμφέροντα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων— για την παρακολούθηση τόσο της αποτελεσματικότητας της χορηγούμενης χρηματοδοτικής στήριξης όσο και της αποτελεσματικότητας της χρήσης των κονδυλίων αυτών προκειμένου να προληφθούν οι παρατυπίες και οι περιπτώσεις απάτης και να κινούνται οι αναγκαίες διαδικασίες για την ανάκτηση απωλεσθέντων, αχρεωστήτως καταβληθέντων ή κακώς χρησιμοποιηθέντων κονδυλίων, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ⁽³⁾, του κανονισμού (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτοπίως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες ⁽⁴⁾, και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 1999, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) ⁽⁵⁾.
- (13) Δεδομένου ότι τα μέτρα που απαιτούνται για την εφαρμογή της παρούσας απόφασης είναι, κατ' ουσίαν διαχειριστικά μέτρα, θα πρέπει συνεπώς, να θεσπίζονται με τη διαδικασία της

διαχειριστικής επιτροπής που προβλέπεται στο άρθρο 4 της απόφασης 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή ⁽⁶⁾. Αντιθέτως, η έρευνα που αφορά τη χρήση ανθρώπινων εμβρύων και ανθρώπινων εμβρυϊκών βλαστοκυττάρων εγείρει συγκεκριμένα δεοντολογικά ζητήματα, όπως περιγράφεται στο άρθρο 4 της παρούσας απόφασης. Συνεπώς, τα μέτρα για τη χρηματοδότηση των έργων αυτών θα πρέπει να θεσπίζονται με τη διαδικασία της κανονιστικής επιτροπής που προβλέπεται στο άρθρο 5 της απόφασης 1999/468/ΕΚ.

- (14) Για το ειδικό πρόγραμμα «Ικανότητες» θα πρέπει να προβλέπεται ξεχωριστή γραμμή του προϋπολογισμού στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
- (15) Κατά την υλοποίηση του παρόντος προγράμματος, θα πρέπει να δίνεται η δέουσα προσοχή στην ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου, καθώς επίσης, μεταξύ άλλων, στις συνθήκες εργασίας, στη διαφάνεια των διαδικασιών προσλήψεων, και στην επαγγελματική εξέλιξη των ερευνητών που προσλαμβάνονται για έργα και προγράμματα χρηματοδοτούμενα δυνάμει δράσεων του προγράμματος, για τα οποία η σύσταση της Επιτροπής, της 11ης Μαρτίου 2005, σχετικά με τον Ευρωπαϊκό Χάρτη του Ερευνητή και έναν κώδικα δεοντολογίας για την πρόσληψη ερευνητών προσφέρει πλαίσιο αναφοράς, ενώ, παράλληλα, θα πρέπει να διατηρείται η εθελοντική του φύση,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Θεσπίζεται, για την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 2007 έως 31 Δεκεμβρίου 2013, το ειδικό πρόγραμμα κοινοτικών δραστηριοτήτων στον τομέα της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων επίδειξης, με τίτλο «Ικανότητες», εφεξής καλούμενο «ειδικό πρόγραμμα».

Άρθρο 2

Το ειδικό πρόγραμμα υποστηρίζει τις δραστηριότητες του σκέλους «Ικανότητες», οι οποίες έχουν σκοπό να ενισχύσουν τις βασικές παραμέτρους των ευρωπαϊκών ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας, ήτοι:

- α) τις υποδομές έρευνας·
- β) την έρευνα προς όφελος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ)·
- γ) τις περιφέρειες γνώσης·
- δ) το ερευνητικό δυναμικό·
- ε) την ενσωμάτωση της επιστήμης στον κοινωνικό ιστό·
- στ) την υποστήριξη για τη συνεκτική ανάπτυξη των πολιτικών έρευνας·
- ζ) τις δραστηριότητες διεθνούς συνεργασίας.

⁽⁶⁾ ΕΕ L 184 της 17.5.1999, σ. 23. Απόφαση όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2006/512/ΕΚ (ΕΕ L 200 της 22.7.2006, σ. 11).

⁽¹⁾ ΕΕ L 248 της 16.9.2002, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 357 της 31.12.2002, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1248/2006 (ΕΕ L 227 της 19.8.2006, σ. 3).

⁽³⁾ ΕΕ L 312 της 23.12.1995, σ. 1.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 292 της 15.11.1996, σ. 2.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 136 της 31.5.1999, σ. 1.

Κατά την εφαρμογή του παρόντος ειδικού προγράμματος μπορούν να αποφασισθούν συμπληρωματικά προγράμματα που θα προβλέπουν τη συμμετοχή ορισμένων μόνο κρατών μελών, τη συμμετοχή της Κοινότητας σε προγράμματα που αναλαμβάνονται από περισσότερα κράτη μέλη ή τη δημιουργία κοινών επιχειρήσεων ή άλλες ρυθμίσεις κατά την έννοια των άρθρων 168, 169 και 171 της συνθήκης.

Οι στόχοι και οι γενικές γραμμές των δραστηριοτήτων αυτών εκτίθενται στο παράρτημα I.

Άρθρο 3

Σύμφωνα με το παράρτημα II του προγράμματος-πλαisiού, το ποσό που κρίνεται απαραίτητο για την εκτέλεση του ειδικού προγράμματος ανέρχεται σε 4 097 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων ποσοστό μικρότερο του 6 % προορίζεται για τις διοικητικές δαπάνες της Επιτροπής. Στο παράρτημα II παρατίθεται ενδεικτική κατανομή του ως άνω ποσού.

Άρθρο 4

1. Όλες οι ερευνητικές δραστηριότητες στο πλαίσιο του ειδικού προγράμματος διεξάγονται σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές δεοντολογίας.

2. Δυνάμει του παρόντος προγράμματος, δεν χρηματοδοτούνται τα ακόλουθα ερευνητικά πεδία:

- ερευνητικές δραστηριότητες που αποβλέπουν στην κλωνοποίηση του ανθρώπου για αναπαραγωγικούς σκοπούς,
- ερευνητικές δραστηριότητες που αποβλέπουν στην τροποποίηση της γενετικής κληρονομιάς των ανθρώπινων όντων, η οποία ενδέχεται να καταστήσει τις εν λόγω τροποποιήσεις κληρονομικές ⁽¹⁾,
- ερευνητικές δραστηριότητες που αποβλέπουν στη δημιουργία ανθρώπινων εμβρύων αποκλειστικά για ερευνητικούς σκοπούς ή για σκοπούς εξασφάλισης βλαστοκυττάρων, μεταξύ άλλων μέσω μεταφοράς πυρήνων σωματικών κυττάρων.

3. Η έρευνα σε ανθρώπινα βλαστοκύτταρα, τόσο ενηλίκων όσο και εμβρύων, μπορεί να χρηματοδοτείται, ανάλογα τόσο με το περιεχόμενο της επιστημονικής πρότασης όσο και με το νομικό πλαίσιο του ή των ενδιαφερόμενων κρατών μελών.

Οι αιτήσεις για χρηματοδότηση έρευνας σε ανθρώπινα εμβρυϊκά βλαστοκύτταρα πρέπει να περιλαμβάνουν, ανάλογα με την περίπτωση, λεπτομέρειες για τα μέτρα αδειοδότησης και ελέγχου τα οποία θα ληφθούν από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών καθώς και λεπτομέρειες για την ή τις δεοντολογικές εγκρίσεις που θα χορηγηθούν.

Όσον αφορά την παραγωγή ανθρώπινων εμβρυϊκών βλαστοκυττάρων, τα ιδρύματα, οι οργανισμοί και οι ερευνητές θα πρέπει να υπόκεινται σε αυστηρή αδειοδότηση και έλεγχο σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο του ή των ενδιαφερόμενων κρατών μελών.

⁽¹⁾ Η έρευνα με αντικείμενο τη θεραπεία του καρκίνου των γονάδων μπορεί να χρηματοδοτείται.

4. Οι τομείς έρευνας που αναφέρονται ανωτέρω θα επανεξεταστούν για τη δεύτερη φάση του παρόντος προγράμματος (2010-2013) βάσει της προόδου της επιστήμης.

Άρθρο 5

1. Το ειδικό πρόγραμμα εφαρμόζεται μέσω των χρηματοδοτικών μηχανισμών που καθορίζονται στο παράρτημα III του προγράμματος-πλαisiού.

2. Στο παράρτημα III του παρόντος ειδικού προγράμματος εκτίθεται το πλαίσιο επιχορήγησης της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων με σκοπό τη σύσταση «χρηματοδοτικής διευκόλυνσης καταμερισμού του κινδύνου».

3. Στο παράρτημα IV του παρόντος ειδικού προγράμματος παρατίθεται ενδεχόμενη πρωτοβουλία για την από κοινού εκτέλεση εθνικών προγραμμάτων έρευνας, η οποία θα αποτελεί αντικείμενο χωριστής απόφασης βάσει του άρθρου 169 της συνθήκης.

4. Στο παρόν ειδικό πρόγραμμα εφαρμόζονται οι κανόνες συμμετοχής και διάδοσης.

Άρθρο 6

1. Η Επιτροπή καταρτίζει πρόγραμμα εργασίας για την υλοποίηση του ειδικού προγράμματος, όπου προσδιορίζει λεπτομερέστερα τους στόχους και τις επιστημονικές και τεχνολογικές προτεραιότητες που παρατίθενται στο παράρτημα I, το μηχανισμό χρηματοδότησης που πρέπει να χρησιμοποιείται για το εκάστοτε θεματικό αντικείμενο των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων, καθώς και το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσής του.

2. Το πρόγραμμα εργασίας λαμβάνει υπόψη τις σχετικές ερευνητικές δραστηριότητες που διεξάγονται από τα κράτη μέλη, τις συνδεδεμένες χώρες και ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς και την επίτευξη ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας, καθώς και τον αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας και τη συνάφεια προς άλλες κοινοτικές πολιτικές. Το πρόγραμμα εργασίας επικαιροποιείται όποτε κρίνεται σκόπιμο.

3. Οι προτάσεις για έμμεσες δράσεις δυνάμει των χρηματοδοτικών μηχανισμών αξιολογούνται, τα δε έργα επιλέγονται σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 15 παράγραφος 1α, σχετικά με τους κανόνες συμμετοχής και διάδοσης.

4. Το πρόγραμμα εργασίας είναι δυνατό να προσδιορίζει:

- a) οργανισμούς που λαμβάνουν συνδρομές υπό μορφή εισφοράς μέλους·
- β) τις δράσεις υποστήριξης σε δραστηριότητες που διεξάγονται από συγκεκριμένες νομικές οντότητες.

Άρθρο 7

1. Η Επιτροπή έχει την ευθύνη της εφαρμογής του ειδικού προγράμματος.

2. Για τα ακόλουθα μέτρα εφαρμόζεται η διαδικασία της διαχειριστικής επιτροπής του άρθρου 8 παράγραφος 2:

- α) την έγκριση του προγράμματος εργασίας που προβλέπεται στο άρθρο 6, συμπεριλαμβανομένων των μηχανισμών χρηματοδότησης που θα χρησιμοποιηθούν, του περιεχομένου των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων και των εφαρμοστέων κριτηρίων αξιολόγησης και επιλογής·
- β) οιασδήποτε αναπροσαρμογής της ενδεικτικής κατανομής του ποσού που παρατίθεται στο παράρτημα II·
- γ) την έγκριση της χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων που απαριθμούνται στα στοιχεία α) έως ζ) του άρθρου 2, όταν το εκτιμώμενο ποσό της κοινοτικής συνεισφοράς δυνάμει του παρόντος προγράμματος είναι τουλάχιστον 0,6 εκατ. ευρώ·
- δ) την εκπόνηση της εντολής για τις αξιολογήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 7 παράγραφοι 2 και 3 του προγράμματος-πλαisiού.

3. Η κανονιστική διαδικασία του άρθρου 8 παράγραφος 3 εφαρμόζεται για την έγκριση της χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων που συνεπάγονται τη χρήση ανθρώπινων εμβρύων και ανθρώπινων εμβρυϊκών βλαστοκυττάρων.

Άρθρο 8

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή.
2. Στις περιπτώσεις που γίνεται μνεία της παρούσας παραγράφου, εφαρμόζονται τα άρθρα 4 και 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ.

Η προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 της απόφασης 1999/468/ΕΚ ορίζεται διμήνη.

3. Στις περιπτώσεις που γίνεται μνεία της παρούσας παραγράφου, εφαρμόζονται τα άρθρα 5 και 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ.

Η προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 6 της απόφασης 1999/468/ΕΚ ορίζεται διμήνη.

4. Η Επιτροπή ενημερώνει τακτικά την επιτροπή για τη συνολική πρόοδο που σημειώθηκε κατά την υλοποίηση του ειδικού προγράμματος, και της παρέχει πληροφορίες σχετικά με όλες τις δράσεις E&TA που προτείνονται ή χρηματοδοτούνται δυνάμει του παρόντος προγράμματος, όπως προβλέπεται στο παράρτημα V.

5. Η επιτροπή πληρωμών θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό.

Άρθρο 9

Η Επιτροπή μεριμνά για την ανεξάρτητη παρακολούθηση, αξιολόγηση και επανεξέταση που προβλέπονται στο άρθρο 7 του προγράμματος-πλαisiού σχετικά με τις δραστηριότητες οι οποίες διεξάγονται στους τομείς που καλύπτει το ειδικό πρόγραμμα.

Άρθρο 10

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 11

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 19 Δεκεμβρίου 2006.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

J. KORKEAOJA

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ, ΓΕΝΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΤΟΜΕΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στόχος του παρόντος ειδικού προγράμματος είναι να ενισχύσει τις ικανότητες έρευνας και καινοτομίας σε όλη την Ευρώπη και να διασφαλίσει τη βέλτιστη αξιοποίησή τους. Για την επίτευξη αυτού του στόχου προβλέπονται τα εξής μέσα:

- βελτιστοποίηση της χρήσης και της ανάπτυξης των υποδομών έρευνας,
- ενίσχυση της ικανότητας καινοτομίας των ΜΜΕ και της δυνατότητάς τους να αξιοποιούν τα αποτελέσματα της έρευνας,
- υποστήριξη της ανάπτυξης περιφερειακών συσπειρώσεων με γνώμονα την έρευνα,
- απεγκλωβισμό του ερευνητικού δυναμικού των περιφερειών σύγκλισης και των εξόχως απόκεντρων περιφερειών της ΕΕ,
- προσέγγιση επιστήμης και κοινωνίας με σκοπό την αρμονική ενσωμάτωση της επιστήμης και της τεχνολογίας στον ευρωπαϊκό κοινωνικό ιστό,
- υποστήριξη της συνεκτικής ανάπτυξης πολιτικών έρευνας, και
- δράσεις και μέτρα για την υποστήριξη της διεθνούς συνεργασίας.

Η αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης και της ισότητας των δύο φύλων θα ληφθεί δεόντως υπόψη. Επιπροσθέτως, οι δεοντολογικές, κοινωνικές, νομικές και οι ευρύτερες πολιτιστικές πτυχές της έρευνας που πρόκειται να διεξαχθεί, οι δυνητικές εφαρμογές της, καθώς επίσης και οι κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις των επιστημονικών και τεχνολογικών εξελίξεων και προοπτικών θα αποτελέσουν μέρος, όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο, των δραστηριοτήτων στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού προγράμματος.

Στο πλαίσιο του ειδικού προγράμματος είναι δυνατό να αναληφθούν δράσεις συντονισμού μη κοινοτικών προγραμμάτων με χρήση του μηχανισμού ERA-NET και της συμμετοχής της Κοινότητας σε από κοινού εκτελούμενα εθνικά ερευνητικά προγράμματα (άρθρο 169 της συνθήκης), όπως περιγράφεται στο ειδικό πρόγραμμα «Συνεργασία».

Θα επιδιωχθεί η συνέργεια και η συμπληρωματικότητα με άλλες κοινοτικές πολιτικές και προγράμματα όπως η περιφερειακή πολιτική και η πολιτική συνοχής της Κοινότητας, τα διαρθρωτικά ταμεία, το πρόγραμμα για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία και τα συναφή προγράμματα υπέρ της εκπαίδευσης και της κατάρτισης (¹).

Δεοντολογικές πτυχές

Κατά την υλοποίηση του παρόντος ειδικού προγράμματος και των ερευνητικών δραστηριοτήτων που θα αναληφθούν στο πλαίσιο αυτού, πρέπει να τηρούνται οι θεμελιώδεις αρχές δεοντολογίας. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται οι αρχές που απορρέουν από τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, όπως: η προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και της ανθρώπινης ζωής, η προστασία των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής, καθώς και η προστασία των ζώων και του περιβάλλοντος, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία και τις τελευταίες εκδόσεις των σχετικών διεθνών συμβάσεων, κατευθυντήριων γραμμών και κωδικών δεοντολογίας, π.χ. η Διακήρυξη του Ελσίνκι, η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη βιοϊατρική που υπεγράφη στο Οβιέδο στις 4 Απριλίου 1997 και τα πρόσθετα πρωτόκολλά της, η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού, η Οικουμενική Διακήρυξη για το ανθρώπινο γονιδίωμα και τα ανθρώπινα δικαιώματα που εγκρίθηκε από την UNESCO, η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών «περί απαγορεύσεως της αναπτύξεως, παραγωγής και αποθηκείσεως βακτηριολογικών (βιολογικών) και τοξινικών όπλων και καταστροφής αυτών» (BTWC), η Διεθνής Συνθήκη σχετικά με τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία, και τα σχετικά ψηφίσματα της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας (ΠΟΥ).

Θα λαμβάνονται επίσης υπόψη οι γνώμες της Ευρωπαϊκής Ομάδας Συμβούλων για τη δεοντολογία της βιοτεχνολογίας (1991-1997) και οι γνώμες της Ευρωπαϊκής Ομάδας για τη Δεοντολογία της Επιστήμης και των Νέων Τεχνολογιών (από το 1998).

Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας και την ποικιλομορφία των προσεγγίσεων στην Ευρώπη, οι συμμετέχοντες σε ερευνητικά έργα πρέπει να συμμορφώνονται με τις ισχύουσες νομοθετικές, κανονιστικές και δεοντολογικές διατάξεις των χωρών στις οποίες διεξάγεται η έρευνα. Εν πάση περιπτώσει, εφαρμόζονται οι εθνικές διατάξεις και δεν στηρίζεται με κοινοτική χρηματοδότηση καμία έρευνα η οποία πρόκειται να διεξαχθεί σε συγκεκριμένο κράτος μέλος ή άλλη χώρα, εφόσον αυτή απαγορεύεται στο εν λόγω κράτος μέλος ή χώρα.

(¹) Για να διευκολυνθεί η υλοποίηση του προγράμματος, για κάθε συνεδρίαση της επιτροπής προγράμματος που προβλέπεται στην ημερήσια διάταξη, η Επιτροπή θα επιστρέφει, σύμφωνα με καθιερωμένες κατευθυντήριες γραμμές, τα έξοδα ενός εκπροσώπου ανά κράτος μέλος, καθώς και ενός εμπειρογνώμονα/συμβούλου ανά κράτος μέλος για τα σημεία της ημερήσιας διάταξης για τα οποία ένα κράτος μέλος ζητεί ειδικό εμπειρογνώμονα.

Ανάλογα με την περίπτωση, οι συμμετέχοντες σε ερευνητικά έργα οφείλουν να ζητούν την έγκριση των οικείων κρατικών ή τοπικών επιτροπών δεοντολογίας πριν από την έναρξη των δραστηριοτήτων Ε&ΤΑ. Η Επιτροπή θα προβαίνει επίσης συστηματικά σε επανεξέταση των προτάσεων με βάση δεοντολογικά κριτήρια προκειμένου για δεοντολογικούς ευαίσθητα ζητήματα ή για ζητήματα των οποίων οι δεοντολογικές πτυχές δεν έχουν ληφθεί επαρκώς υπόψη. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, μπορεί να διενεργείται δεοντολογικός έλεγχος κατά τη διάρκεια εκτέλεσης ενός έργου.

Δεν χορηγείται χρηματοδότηση για ερευνητικές δραστηριότητες οι οποίες απαγορεύονται σε όλα τα κράτη μέλη.

Το πρωτόκολλο για την προστασία και την καλή διαβίωση των ζώων που προσαρτάται στη συνθήκη προβλέπει ότι, κατά το σχεδιασμό και την εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών, της έρευνας συμπεριλαμβανομένης, η Κοινότητα συνεκτιμά πλήρως τις απαιτήσεις τις σχετικές με την καλή διαβίωση των ζώων. Σύμφωνα με την οδηγία 86/609/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 1986, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την προστασία των ζώων που χρησιμοποιούνται για πειραματικούς και άλλους επιστημονικούς σκοπούς⁽¹⁾, σε όλα τα πειράματα θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε τα ζώα να μην υποβάλλονται σε περιττές ταλαιπωρίες και να μην υποφέρουν· να χρησιμοποιείται ο ελάχιστος δυνατός αριθμός ζώων· να χρησιμοποιούνται ζώα με το χαμηλότερο βαθμό νευροφυσιολογικής ευαισθησίας· και να τους προξενείται ο ελάχιστος δυνατός πόνος, ταλαιπωρία, καταπόνηση ή μόνιμη βλάβη. Η τροποποίηση της γενετικής κληρονομιάς ζώων και η κλωνοποίηση ζώων μπορεί να γίνει αποδεκτή μόνον εφόσον οι σκοποί αιτιολογούνται από δεοντολογικές πλευράς, και υπό συνθήκες τέτοιες ώστε να εξασφαλίζεται η ορθή μεταχείριση των ζώων και να τηρούνται οι αρχές της βιοποικιλότητας.

Κατά την υλοποίηση του προγράμματος, η Επιτροπή θα παρακολουθεί τακτικά την επιστημονική πρόοδο καθώς και τις εθνικές και διεθνείς διατάξεις προκειμένου να λαμβάνει υπόψη τις σχετικές εξελίξεις.

Ερευνητικές δραστηριότητες με αντικείμενο τις ηθικές και δεοντολογικές παραμέτρους των επιστημονικών και τεχνολογικών εξελίξεων θα διεξαχθούν στο πλαίσιο του σκέλους «Ενσωμάτωση της επιστήμης στον κοινωνικό ιστό» του παρόντος προγράμματος.

1. ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στόχος

Βελτιστοποίηση της χρήσης και αναβάθμιση των σημαντικότερων υποδομών έρευνας που υπάρχουν στην Ευρώπη, και δημιουργία, σε όλα τα πεδία της επιστήμης και της τεχνολογίας, νέων υποδομών έρευνας πανευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, αναγκαίων για τη διατήρηση της ευρωπαϊκής επιστημονικής κοινότητας στην πρωτοπορία των εξελίξεων στον χώρο της έρευνας, και ικανών να ενισχύσουν τη βάση γνώσεων και την τεχνολογική τεχνογνωσία της βιομηχανίας.

Προσέγγιση

Για να γίνει η «πιο δυναμική και ανταγωνιστική οικονομία της γνώσης στον κόσμο», η Ευρώπη θα πρέπει να διαθέτει σύγχρονες και αποτελεσματικές υποδομές έρευνας, ικανές να της εξασφαλίσουν επιστημονική και τεχνολογική υπεροχή. Οι υποδομές έρευνας διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στη δημιουργία γνώσεων και τεχνολογίας, καθώς και στη διάχυση, την εφαρμογή και την εκμετάλλευσή τους, προωθώντας και αυτό τον τρόπο την καινοτομία και συμβάλλοντας στην ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας. Σε όλους τους τομείς της επιστήμης και της τεχνολογίας και για τη χάραξη πολιτικής βάσει στοιχείων, η αναγκαιότητα πρόσβασης στις υποδομές έρευνας γίνεται όλο και πιο επιτακτική. Πολλές υποδομές έρευνας, οι οποίες αρχικά αποτελούσαν μεγάλες εγκαταστάσεις ειδικευμένες σχεδόν αποκλειστικά σε έναν συγκεκριμένο επιστημονικό κλάδο, έχουν εξελιχθεί σε μονάδες παροχής υπηρεσιών και εξυπηρέτησης μιας ευρείας κλίμακας επιστημονικών κοινοτήτων. Υπό την επίδραση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας, οι σύγχρονες έννοιες της υποδομής διεκδικούνται και περιλαμβάνουν πλέον τα καταναμημένα συστήματα υλικού, λογισμικού και περιεχομένου, τα οποία έχουν τεράστια αθροιστική αξία ως χώροι συσσώρευσης γνώσεων από πολλούς διαφορετικούς επιστημονικούς κλάδους.

Η προτεινόμενη δράση θα συμβάλει ιδίως στην ανάπτυξη, την εκμετάλλευση και τη διαφύλαξη των γνώσεων, παρέχοντας υποστήριξη στις υποδομές έρευνας βάσει δύο ταυτοχρόνων προσεγγίσεων, μιας προσέγγισης «από κάτω προς τα πάνω» με γνώμονα την αριστεία και μιας στοχοθετημένης προσέγγισης. Η στρατηγική αναβάθμιση των ηλεκτρονικών υποδομών των πληροφοριών και των επικοινωνιών και των εικονικών υποδομών θεωρείται επίσης κινητήριος μοχλός για την αλλαγή του τρόπου άσκησης της επιστήμης. Τα κράτη μέλη θα εξακολουθήσουν να διαδραματίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο στην ανάπτυξη και τη χρηματοδότηση των υποδομών.

Κατά την έννοια του κοινοτικού προγράμματος-πλαisiού για την έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη, ως «υποδομές έρευνας» νοούνται οι εγκαταστάσεις, οι πόροι ή οι υπηρεσίες που χρειάζεται η ερευνητική κοινότητα για να διεξαγάγει έρευνα σε οποιοδήποτε επιστημονικό και τεχνολογικό πεδίο. Ο ορισμός αυτός, στον οποίο περιλαμβάνονται και οι αντίστοιχοι ανθρωπίνιοι πόροι, καλύπτει:

- τον βασικό εξοπλισμό ή τα βασικά όργανα και εργαλεία που χρησιμοποιούνται για ερευνητικούς σκοπούς,
- τους πόρους γνωσιακής βάσης —π.χ. συλλογές, αρχεία, δομημένες πληροφορίες ή συστήματα συνδεδεμένα με τη διαχείριση δεδομένων— που χρησιμοποιούνται στην επιστημονική έρευνα,

(1) ΕΕ L 358 της 18.12.1986, σ. 1. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2003/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 230 της 16.9.2003, σ. 32).

- τις υποδομές που βασίζονται σε πολυδύναμες και ευρείας εφαρμογής τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας, και ιδίως σε πολυδύναμες τεχνολογίες πλέγματος, δικτύων, υπολογιστικής, λογισμικού και επικοινωνιών,
- κάθε άλλη οντότητα μοναδικού χαρακτήρα που χρησιμοποιείται για σκοπούς επιστημονικής έρευνας.

Επιλέξιμες προς χρηματοδότηση θα είναι μόνο οι υποδομές έρευνας ή τα δίκτυα υποδομών έρευνας που παρουσιάζουν σαφές ενδιαφέρον, τόσο από άποψη επιδόσεων όσο και από άποψη πρόσβασης, για την ευρωπαϊκή επιστημονική κοινότητα (επιστήμονες από τον ακαδημαϊκό χώρο, το δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα). Θα πρέπει να συμβάλουν ουσιαστικά στην ανάπτυξη των ευρωπαϊκών ικανοτήτων έρευνας.

Όσον αφορά τις θεματικές υποδομές έρευνας στο πλαίσιο του προγράμματος «Συνεργασία», ο γενικός συντονισμός διασφαλίζεται από το εν λόγω πρόγραμμα.

Δραστηριότητες

Οι δραστηριότητες καλύπτουν τους ακόλουθους άξονες δράσης:

- βελτιστοποίηση της χρήσης των υφιστάμενων υποδομών έρευνας και βελτίωση των επιδόσεών τους,
- προώθηση της δημιουργίας νέων (ή της ουσιαστικής αναβάθμισης των υφιστάμενων) υποδομών έρευνας πανευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, με βάση κατά κύριο λόγο τις εργασίες του ESFRI (Ευρωπαϊκού Στρατηγικού Φόρουμ για τις Υποδομές Έρευνας),
- εφαρμογή μέτρων υποστήριξης, μεταξύ άλλων για την αντιμετώπιση αναδυόμενων αναγκών.

1.1. Υφιστάμενες υποδομές έρευνας

Στόχος των δράσεων για τις υποδομές έρευνας είναι να ενισχύσουν τις ευρωπαϊκές ικανότητες και επιδόσεις συγκεκριμένων υποδομών έρευνας, να εντύνουν τη συμμετοχή των κοινοτήτων χρηστών σε ευκαιρίες που προσφέρουν οι εν λόγω υποδομές και να τις ενθαρρύνουν να επενδύουν σε έρευνα υψηλού επιπέδου. Οι δραστηριότητες συνίστανται στην υποστήριξη μιας βελτιστοποίησης των ευρωπαϊκών υποδομών έρευνας μέσω της «ολοκλήρωσης» των ικανοτήτων και των προσπαθειών η οποία οδηγεί στην αποτελεσματικότερη δυνατή χρήση των εγκαταστάσεων, των πόρων και των υπηρεσιών σε όλα τα πεδία της επιστήμης και της τεχνολογίας και προάγει τη «διακρατική πρόσβαση» στις υφιστάμενες υποδομές.

1.1.1. Δραστηριότητες ολοκλήρωσης

Οι υποδομές έρευνας παγκοσμίως κύρους απαιτούν τεράστιες και μακροπρόθεσμες επενδύσεις σε πόρους (ανθρώπινους και οικονομικούς). Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να διασφαλίζεται η χρήση και η αξιοποίησή τους από την ευρύτερη δυνατή κοινότητα επιστημονικών και βιομηχανικών χρηστών σε ευρωπαϊκή κλίμακα. Επιπλέον, για την αντιμετώπιση των αναδυόμενων και αυξανόμενων επιστημονικών αναγκών, είναι απαραίτητο να υποστηρίζεται συνεχώς η βελτιστοποίηση και ενίσχυση των ικανοτήτων και των επιδόσεων των υποδομών έρευνας σε κοινοτικό επίπεδο. Το καλύτερο μέσο για την επίτευξη του στόχου αυτού είναι η ενθάρρυνση, με συντονισμένο τρόπο, της χρήσης και της ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της αναβάθμισης, αυτών των υποδομών.

Η Κοινότητα θα συμβάλει στην επίτευξη του στόχου αυτού προωθώντας τις δραστηριότητες ολοκλήρωσης. Οι δραστηριότητες αυτές θα εξασφαλίσουν ότι οι ευρωπαίοι ερευνητές, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητών από τη βιομηχανία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προέρχονται από τις ΜΜΕ και τις απόκεντρες και τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες, μπορούν να έχουν πρόσβαση στις καλύτερες δυνατές υποδομές έρευνας για τη διεξαγωγή των ερευνών τους, υποστηρίζοντας την ολοκληρωμένη παροχή υπηρεσιών σχετιζόμενων με τις υποδομές στην ερευνητική κοινότητα σε ευρωπαϊκό και, ανάλογα με την περίπτωση, σε διεθνές επίπεδο. Οι δραστηριότητες ολοκλήρωσης θα αποσκοπούν επίσης στην καλύτερη διάρθρωση, σε ευρωπαϊκή κλίμακα, του τρόπου με τον οποίο λειτουργούν οι υποδομές έρευνας, και στην ενίσχυση της από κοινού ανάπτυξης των ικανοτήτων και των επιδόσεών τους.

Οι δραστηριότητες ολοκλήρωσης για υφιστάμενες υποδομές έρευνας θα τειθούν σε εφαρμογή μέσω:

- προσκλήσεων υποβολής προτάσεων βάσει της προσέγγισης «από κάτω προς τα πάνω», με σκοπό τη διευκόλυνση του αμοιβαίου συντονισμού και του συνδυασμού των πόρων μεταξύ φορέων εκμετάλλευσης υποδομών ώστε να δημιουργηθεί μια κουλτούρα συνεργασίας μεταξύ τους. Οι δραστηριότητες αυτές θα αποσκοπούν επίσης στην καλύτερη διάρθρωση, σε ευρωπαϊκή κλίμακα, του τρόπου με τον οποίο λειτουργούν οι υποδομές έρευνας και του τρόπου πρόσβασης των δυνητικών χρηστών σε αυτές, στην ενίσχυση της από κοινού ανάπτυξης των ικανοτήτων και επιδόσεών τους και στην προώθηση της συνεκτικής και διεπιστημονικής τους χρήσης

- «στοχοθετημένων» προσκλήσεων υποβολής προτάσεων, όταν κρίνεται σαφώς χροσιμότερη η προσφυγή σε τέτοιου είδους εστιασμένα μέσα για την υποστήριξη υποδομών δυνάμεων να εξελιχθούν σε μακροπρόθεσμα σημαντικές υποδομές έρευνας, και για την επιτάχυνση της εμφάνισης τέτοιων υποδομών σε κοιντικό επίπεδο. Θα υλοποιούνται σε συντονισμό με τις δραστηριότητες που διεξάγονται στο πλαίσιο των θεματικών τομέων, κατά τρόπο ώστε να εξασφαλισθεί ότι όλες οι δράσεις που αναλαμβάνονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο στο πλαίσιο της Κοινότητας ανταποκρίνονται στις ανάγκες του εκάστοτε τομέα σε υποδομές έρευνας. Είναι ήδη δυνατό να προσδιορισθούν τομείς⁽¹⁾ στους οποίους είναι σαφής η ανάγκη για καλύτερη χρήση και ενίσχυση των υφιστάμενων ευρωπαϊκών υποδομών, για ικανοποίηση των μακροπρόθεσμων στρατηγικών αναγκών του ακαδημαϊκού χώρου, του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, αλλά και του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου· τέτοιοι τομείς είναι οι βιοεπιπτώσεις και οι εφαρμογές τους, οι τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών, η ανάπτυξη έρευνας για τη βιομηχανία, όπως η μετρολογία, η υποστήριξη για τη βιώσιμη ανάπτυξη, ιδίως δε όσον αφορά το περιβάλλον, καθώς και οι κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες.

1.1.2. Ηλεκτρονικές υποδομές βασιζόμενες σε ΤΠΕ

Με την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών υποδομών (e-Infrastructures) εξασφαλίζεται η παροχή ουσιαστών υπηρεσιών στις ερευνητικές κοινότητες, μέσω πολύπλοκων διαδικασιών οι οποίες επιτρέπουν σε εικονικές κοινότητες να έχουν πρόσβαση και να αξιοποιούν καταναμμένους πόρους βασιζόμενους στις ΤΠΕ (υπολογιστική, συνδεσιμότητα, υλικό εξοπλισμό). Η ενίσχυση μιας ευρωπαϊκής προσέγγισης και των σχετικών ευρωπαϊκών δραστηριοτήτων στον συγκεκριμένο τομέα μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στη βελτίωση του ευρωπαϊκού ερευνητικού δυναμικού και της αξιοποίησής του, καθιερώνοντας τις ηλεκτρονικές υποδομές ως ακρογωνιαίο λίθο του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας, ως «πρόδρομο» της διεπιστημονικής καινοτομίας και κινητήριο μοχλό εξέλιξης των επιστημονικών μεθόδων και πρακτικών. Μπορεί επίσης να συμβάλει στην ένταξη ερευνητικών ομάδων από απόκεντρες και εξόχως απόκεντρες περιφέρειες.

Σκοπός των προτεινόμενων δραστηριοτήτων για τις ηλεκτρονικές υποδομές, οι οποίες θα αναληφθούν βάσει στοχοθετημένων προσκλήσεων υποβολής προτάσεων, είναι να προωθήσουν την περαιτέρω ανάπτυξη και εξέλιξη των επικοινωνιακών υποδομών πλέγματος μεγάλης δυναμικότητας και υψηλών επιδόσεων (GEANT) και να ενισχύσουν τις ευρωπαϊκές δυνατότητες αξιοποίησης της υπολογιστικής τεχνολογίας υπερυψηλής απόδοσης, και ιδίως να υποστηρίξουν την ενίσχυση παγκοσμίου επιπέδου μονάδων καταναμμένης υπερυπολογιστικής ισχύος, αποθήκευσης και προηγμένης απεικόνισης δεδομένων. Σκοπός επίσης των εν προκειμένω δραστηριοτήτων είναι να προωθήσουν, όπου ενδείκνυται, τη γενίκευση της χρήσης και αξιοποίησης των εν λόγω υποδομών από τις κοινότητες χρηστών, ενισχύοντας τη γενική τους εμπέλεια και αποτελεσματικότητα και αυξάνοντας την ασφάλεια και αξιοπιστία τους, με βάση τα επιτεύγματα των υποδομών GEANT και Grid και ανοικτά πρότυπα διαλειτουργικότητας.

Είναι απαραίτητο να υποστηριχθούν, με συντονισμένο τρόπο, οι ψηφιακές βιβλιοθήκες, τα αρχεία, η αποθήκευση και η επιμέλεια δεδομένων και η αναγκαία συνάρθρωση πόρων, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, για την οργάνωση χώρων συσσώρευσης δεδομένων, χρήσιμων για την επιστημονική κοινότητα και τις μελλοντικές γενιές επιστημόνων. Θα ληφθούν υπόψη οι παράμετροι βελτίωσης της ασφάλειας και αξιοπιστίας της στοιβάδας δεδομένων των ηλεκτρονικών υποδομών. Στόχος επίσης των προτεινόμενων δραστηριοτήτων είναι να προβλέψουν και να συνεκτιμήσουν νέες ανάγκες και λύσεις ώστε να διευκολύνουν την εμφάνιση test-beds μεγάλης κλίμακας που θα επιτρέπουν την πειραματική δοκιμή νέων επαναστατικών τεχνολογιών και θα ικανοποιούν τις νέες απαιτήσεις των χρηστών, συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής μάθησης. Η ομάδα προβληματισμού για τις ηλεκτρονικές υποδομές, η λεγόμενη eIRG (e-Infrastructure Reflection Group), θα παρέχει τακτικά υποστήριξη στις υπόψη δραστηριότητες, διατυπώνοντας συστάσεις στρατηγικού χαρακτήρα.

1.2. Νέες υποδομές έρευνας

Το παρόν ειδικό πρόγραμμα προωθεί τη δημιουργία νέων υποδομών έρευνας (συμπεριλαμβανομένης της ουσιαστικής αναβάθμισης υπαρχουσών), δίνοντας έμφαση κυρίως στις προπαρασκευαστικές φάσεις και σε «μοναδικές» υποδομές οι οποίες έχουν καθοριστικό αντίκτυπο σε πανευρωπαϊκό επίπεδο όσον αφορά την ανάπτυξη των αντίστοιχων επιστημονικών τομέων στην Ευρώπη.

1.2.1. Σχεδιαστικές μελέτες νέων υποδομών έρευνας

Πρωώθηση της δημιουργίας νέων υποδομών έρευνας μέσω μιας προσέγγισης «από κάτω προς τα πάνω», με την παροχή χρηματοδότησης για μελέτες διερεύνησης και σκοπιμότητας σχετικά με νέες υποδομές.

1.2.2. Υποστήριξη της κατασκευής νέων υποδομών

Σκοπός είναι να υποστηριχθεί η δημιουργία νέων υποδομών έρευνας σύμφωνα με την αρχή της «μεταβλητής γεωμετρίας», με βάση κυρίως τα αποτελέσματα των εργασιών του ESFRI για την κατάρτιση ενός ευρωπαϊκού χάρτη πορείας για τις νέες υποδομές έρευνας. Το πρόγραμμα εργασιών θα εντοπίσει έργα προτεραιότητας για πιθανή κοινοτική στήριξη.

Η δραστηριότητα που αφορά την κατασκευή νέων υποδομών θα τεθεί σε εφαρμογή με διαδικασία δύο σταδίων η οποία θα βασίζεται σε κατάλογο κριτηρίων που θέτει το πρόγραμμα-πλαίσιο.

⁽¹⁾ Έχουν επίσης προσδιορισθεί από το ESFRI.

— Στάδιο 1: Υποστήριξη της προκατασκευαστικής φάσης

Το πρώτο στάδιο θα περιλαμβάνει την προκήρυξη προσκλήσεων οι οποίες θα περιορίζονται στα έργα προτεραιότητας που έχει προσδιορίσει το πρόγραμμα εργασίας. Η προκατασκευαστική φάση θα περιλαμβάνει την εκπόνηση των λεπτομερών σχεδίων κατασκευής, της νομικής οργάνωσης, των όρων διαχείρισης και του πολυετούς προγραμματισμού της προβλεπόμενης υποδομής έρευνας, καθώς και την τελική συμφωνία μεταξύ των άμεσα ενδιαφερομένων μερών. Κατά την προκατασκευαστική αυτή φάση, η Επιτροπή θα ενεργεί ως φορέας διευκόλυνσης, διευκολύνοντας ιδίως την πρόσβαση στα μέσα χρηματοοικονομικής μηχανικής για την κατασκευαστική φάση.

— Στάδιο 2: Υποστήριξη της κατασκευαστικής φάσης

Στο δεύτερο στάδιο, βάσει των τεχνικών, νομικών, διοικητικών και χρηματοοικονομικών συμφωνιών που έχουν συνολογηθεί, αξιοποιώντας ιδίως τη συμπληρωματικότητα μεταξύ των εθνικών και των κοινοτικών μηχανισμών χρηματοδότησης (όπως τα διαρθρωτικά ταμεία ή η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων) και λαμβάνοντας υπόψη, ανάλογα με την περίπτωση, τις δυνατότητες επιστημονικής αριστείας των περιφερειών σύγκλισης καθώς και των εξόχως απόκεντρων περιφερειών, θα υλοποιούνται τα σχέδια κατασκευής με την ενδεχόμενη σύμπραξη ιδιωτικών χρηματοδοτικών ιδρυμάτων. Βάσει του προγράμματος πλαισίου, δυνατότητα χρηματοδότησης της κατασκευαστικής φάσης προβλέπεται για εκείνα τα έργα προτεραιότητας για τα οποία η χρηματοδοτική υποστήριξη εκ μέρους της Κοινότητας έχει ζωτική σημασία. Στις περιπτώσεις αυτές, οι αποφάσεις θα λαμβάνονται με έναν μηχανισμό ο οποίος θα εξαρτάται από τη φύση και το επίπεδο της απαιτούμενης χρηματοδότησης [π.χ. άμεση επιχορήγηση, δάνεια της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων διευκολυνόμενα ενδεχομένως μέσω της «χρηματοδοτικής διευκόλυνσης καταμερισμού του κινδύνου» (παράρτημα III), άρθρο 171 της συνθήκης].

1.3. Μέτρα υποστήριξης, μεταξύ άλλων για την αντιμετώπιση αναδυόμενων αναγκών

Καθοριστικό στοιχείο για την επιτυχία της συγκεκριμένης δραστηριότητας είναι ο στενός συντονισμός, σε επίπεδο ΕΕ, κατά τη χάραξη και τη θέσπιση μιας ευρωπαϊκής πολιτικής για τις υποδομές έρευνας. Για το λόγο αυτό, για όλα τα σκέλη του παρόντος ειδικού προγράμματος θα αναληφθούν μέτρα προς υποστήριξη αυτού του συντονισμού, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης της διεθνούς συνεργασίας.

Οι δραστηριότητες αυτές θα πραγματοποιούνται κυρίως ύστερα από περιοδικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων. Στόχος τους θα είναι να τονώσουν, ιδίως, το συντονισμό των εθνικών προγραμμάτων μέσω δράσεων ERA-NET, να υποστηρίξουν την ανάλυση αναδυόμενων αναγκών, τις εργασίες του ESRF και της eIRG, την αποτελεσματική εφαρμογή του προγράμματος (π.χ. με υποστήριξη συνεδρίων και διασκέψεων, της σύναψης συμβάσεων πρόσληψης εμπειρογνομόνων, της διενέργειας μελετών αντικτύπου, κτλ.), καθώς και τη διεθνή διάσταση των δραστηριοτήτων που θα αναληφθούν στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού προγράμματος. Οι δραστηριότητες που θα αναληφθούν εν προκειμένω προς υποστήριξη της διεθνούς συνεργασίας θα επιτρέψουν επίσης τον προσδιορισμό των αναγκών συγκεκριμένων τρίτων χωρών και τον προσδιορισμό των αμοιβαίων συμφερόντων για την ανάληψη ειδικών δράσεων συνεργασίας στους αντίστοιχους τομείς και, βάσει στοχοθετημένων προσκλήσεων υποβολής προτάσεων, την ανάπτυξη δεσμών μεταξύ σημαντικών υποδομών έρευνας, αφενός τρίτων χωρών και, αφετέρου, του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας.

2. ΕΡΕΥΝΑ ΠΡΟΣ ΟΦΕΛΟΣ ΤΩΝ ΜΜΕ

Στόχοι

Ενίσχυση της ικανότητας καινοτομίας των ευρωπαϊκών ΜΜΕ και της συμβολής τους στην ανάπτυξη προϊόντων και αγορών νέας τεχνολογίας, μέσω της υποστήριξης της εξωτερικής ανάθεσης ερευνητικών εργασιών, της αύξησης των ερευνητικών προσπαθειών, της επέκτασης των οικείων δικτύων, της καλύτερης εκμετάλλευσης των αποτελεσμάτων της έρευνας και της απόκτησης τεχνολογικής τεχνογνωσίας, γεφυρώνοντας το χάσμα μεταξύ έρευνας και καινοτομίας.

Προσέγγιση

Οι ΜΜΕ αποτελούν κεντρικό στοιχείο του ευρωπαϊκού οικονομικού ιστού. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να αποτελούν βασικό κρίκο του συστήματος καινοτομίας και της αλυσίδας μετατροπής των γνώσεων σε νέα προϊόντα, διεργασίες και υπηρεσίες. Αντιμέτωπες με έναν συνεχώς αυξανόμενο ανταγωνισμό στη διεθνή αγορά και παγκοσμίως, οι ευρωπαϊκές ΜΜΕ χρειάζεται να αυξήσουν την ένταση γνώσης και έρευνας των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων, να ενισχύσουν την αξιοποίηση της έρευνας, να επεκτείνουν γεωγραφικά τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες και να διεθνοποιήσουν τα δίκτυα γνώσης τους. Τα περισσότερα μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη σε σχέση με τις ΜΜΕ δεν ενθαρρύνουν ούτε υποστηρίζουν την ερευνητική συνεργασία και τη μεταφορά τεχνολογίας μεταξύ των χωρών. Είναι συνεπώς απαραίτητη η ανάληψη δράσης σε επίπεδο ΕΕ με σκοπό τη συμπλήρωση των μέτρων που λαμβάνονται σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και την ενίσχυση του αντικτύπου αυτών των μέτρων.

Θα τεθούν σε εφαρμογή ειδικές δράσεις με σκοπό την υποστήριξη ΜΜΕ ή ενώσεων ΜΜΕ που έχουν ανάγκη να αναθέσουν την εκτέλεση ερευνητικών εργασιών σε τρίτους: ιδίως ΜΜΕ χαμηλής έως μέσης τεχνολογίας με ελάχιστες ή ανύπαρκτες ερευνητικές δυνατότητες. Στις δράσεις αυτές μπορούν να συμμετέχουν και ΜΜΕ έντασης έρευνας, είτε ως πάροχοι ερευνητικών υπηρεσιών είτε αναθέτοντας σε εξωτερικούς ερευνητικούς οργανισμούς τη διεξαγωγή ερευνητικών εργασιών για να συμπληρώσουν τις ερευνητικές τους δυνατότητες. Οι δράσεις αυτές θα καλύπτουν το σύνολο των επιστημονικών και τεχνολογικών πεδίων, με προσέγγιση «από κάτω προς τα πάνω». Οι δράσεις θα περιλαμβάνουν την παροχή υποστήριξης σε δραστηριότητες επίδειξης και σε άλλες

δραστηριότητες, με σκοπό τη διευκόλυνση της αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας, διασφαλίζοντας τη συμπληρωματικότητα με το πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα και καινοτομία». Κατά την αξιολόγηση των αντίστοιχων προτάσεων έργων θα λαμβάνεται δεόντως υπόψη ο αναμενόμενος οικονομικός αντίκτυπος στις ΜΜΕ. Τα χρηματοδοτικά μέσα θα διατεθούν μέσω των εξής δύο καθεστώτων: Έρευνα προς όφελος ΜΜΕ και Έρευνα προς όφελος ενώσεων ΜΜΕ.

Το πρώτο αφορά ιδίως ΜΜΕ χαμηλής έως μέσης τεχνολογίας με ελάχιστες ή ανύπαρκτες ερευνητικές δυνατότητες, αλλά και ΜΜΕ έντασης έρευνας που χρειάζονται να αναθέσουν σε εξωτερικούς φορείς την εκτέλεση ερευνητικών εργασιών που υπερβαίνουν τις ερευνητικές τους δυνατότητες. Το δεύτερο αφορά ενώσεις ΜΜΕ, οι οποίες κατά κανόνα είναι σε θέση να γνωρίζουν ή να προσδιορίζουν καλύτερα τα κοινά τεχνικά προβλήματα των μελών τους, να ενεργούν εξ ονόματός τους, και να προωθούν την αποτελεσματική διάχυση και αφομοίωση των αποτελεσμάτων.

Οι δράσεις συντονισμού και στήριξης δυνάμει του καθεστώτος «Έρευνα προς όφελος των ΜΜΕ» θα περιλαμβάνει το συντονισμό εθνικών/περιφερειακών προγραμμάτων που απευθύνονται στις ΜΜΕ και υποστηρίζουν τις βέλτιστες πρακτικές, τη διάδοση και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων, βελτιώνουν την πρόσβαση των ΜΜΕ στο εβδομο πρόγραμμα πλαίσιο και αξιολογούν τον αντίκτυπο.

Οι δράσεις είναι επίσης δυνατόν να στηριχθούν στα σχετικά εθνικά ερευνητικά προγράμματα, συμπληρώνοντας τις κατωτέρω ερευνητικές δραστηριότητες (1).

Πέραν των ειδικών αυτών δράσεων, σε όλες τις δραστηριότητες που θα αναληφθούν βάσει του προγράμματος πλαισίου θα ενθαρρύνεται και θα διευκολύνεται η συμμετοχή ΜΜΕ. Οι ανάγκες και οι δυνατότητες έρευνας των ΜΜΕ έχουν ληφθεί δεόντως υπόψη κατά τη διαμόρφωση του περιεχομένου των θεματικών τομέων του προγράμματος «Συνεργασία», οι οποίοι θα τεθούν σε εφαρμογή μέσω έργων ποικίλων μεγεθών και πεδίων εφαρμογής, ανάλογα με το εκάστοτε επιστημονικό ή τεχνολογικό πεδίο ή θεματικό αντικείμενο.

Κατά την εφαρμογή του κοινοτικού προγράμματος πλαισίου έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης (ΕΤΑ), θα εξασφαλισθεί συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις δράσεις του προγράμματος πλαισίου για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία, ούτως ώστε να ενθαρρυνθεί και να διευκολυνθεί η συμμετοχή των ΜΜΕ στο κοινοτικό πρόγραμμα πλαίσιο ΕΤΑ.

Δραστηριότητες

Προβλέπονται δύο καθεστώτα ειδικά για τις ΜΜΕ:

Έρευνα προς όφελος ΜΜΕ

Με το καθεστώς αυτό παρέχεται υποστήριξη σε μικρές ομάδες καινοτόμων ΜΜΕ με σκοπό την επίλυση κοινών ή συμπληρωματικών τεχνολογικών προβλημάτων. Τα έργα, τα οποία θα έχουν σχετικά μικρή διάρκεια, θα πρέπει να εστιάζονται στις ανάγκες καινοτομίας των ΜΜΕ που αναθέτουν την εκτέλεση ερευνητικών εργασιών σε εργολήπτες ΕΤΑ και θα πρέπει να επιδεικνύουν σαφείς δυνατότητες αξιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων από τις ενδιαφερόμενες ΜΜΕ.

Έρευνα προς όφελος ενώσεων ΜΜΕ

Με το καθεστώς αυτό παρέχεται υποστήριξη σε ενώσεις ΜΜΕ με σκοπό την ανάπτυξη τεχνικών λύσεων σε προβλήματα κοινά για μεγάλο αριθμό ΜΜΕ του εκάστοτε κλάδου οικονομικής δραστηριότητας ή τμήματος της αλυσίδας αξίας, μέσω δραστηριοτήτων έρευνας αναγκαίων, π.χ. για την ανάπτυξη ή την τήρηση ευρωπαϊκών προτύπων και προδιαγραφών, και για την τήρηση κανονιστικών απαιτήσεων σε τομείς όπως η υγεία, η ασφάλεια και η προστασία του περιβάλλοντος. Τα έργα, τα οποία μπορεί να έχουν πολυετή διάρκεια, θα πρέπει να διεξάγονται υπό την καθοδήγηση των ενώσεων ΜΜΕ που αναθέτουν, προς όφελος των μελών τους, την εκτέλεση ερευνητικών εργασιών σε εργολήπτες ΕΤΑ και θα πρέπει να περιλαμβάνουν συμμετοχή ορισμένου αριθμού μεμονωμένων ΜΜΕ.

Κοινά χαρακτηριστικά των δύο καθεστώτων

- Επιτρέπεται η συμμετοχή και άλλων επιχειρήσεων ή τελικών χρηστών, εφόσον αυτό είναι προς το συμφέρον των ΜΜΕ ή των ενώσεων ΜΜΕ.
- Πέραν της έρευνας, τα έργα θα πρέπει να περιλαμβάνουν δραστηριότητες με σκοπό την προώθηση της απορρόφησης και αποτελεσματικής εκμετάλλευσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων, για παράδειγμα δοκιμές, δραστηριότητες επίδειξης, κατάρτισης, μεταφοράς τεχνολογίας, διαχείρισης των γνώσεων και προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Στην περίπτωση της έρευνας προς όφελος ενώσεων ΜΜΕ, τα έργα θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν δραστηριότητες με σκοπό την αποτελεσματική διάδοση των αποτελεσμάτων της έρευνας στα μέλη των ενώσεων ΜΜΕ και ενδεχομένως ευρύτερα.
- Και για τα δύο καθεστώτα θα εφαρμόζονται ειδικοί κανόνες σε ό,τι αφορά την κυριότητα και τα δικαιώματα πρόσβασης.

(1) Αυτό θα μπορούσε ενδεχομένως να περιλαμβάνει την από κοινού εφαρμογή προγραμμάτων ΜΜΕ που διεξάγουν έρευνα, βάσει του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για το Συντονισμό της Έρευνας (Eureka).

Σαφή στόχο αποτελεί η υποστήριξη ερευνητικών σχεδίων. Επίσης, θα υποστηριχθούν τα εθνικά συστήματα που παρέχουν χρηματοδοτικά μέσα σε ΜΜΕ ή σε ενώσεις ΜΜΕ για την εκπόνηση προτάσεων για δράσεις στο πλαίσιο της «Έρευνας προς όφελος ΜΜΕ», με σκοπό να ενθαρρυνθεί η σύσταση νέων εθνικών συστημάτων ή η επέκταση των υπαρχόντων.

3. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Στόχοι

Ενίσχυση του ερευνητικού δυναμικού των ευρωπαϊκών περιφερειών, μέσω ιδίως ενθάρρυνσης και υποστήριξης της ανάπτυξης, σε όλη την Ευρώπη, περιφερειακών «συσπειρώσεων με γνώμονα την έρευνα» οι οποίες θα συγκροτούνται από πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα, επιχειρήσεις και περιφερειακές αρχές.

Προσέγγιση

Ο σημαντικός ρόλος των περιφερειών στο ευρωπαϊκό τοπίο έρευνας και ανάπτυξης αναγνωρίζεται σήμερα όλο και περισσότερο. Ταυτόχρονα, τα στοιχεία δείχνουν ότι οι επενδύσεις στην έρευνα και την ανάπτυξη αυξάνουν την ελκυστικότητα των περιφερειών και βελτιώνουν την ανταγωνιστικότητα των τοπικών επιχειρήσεων. Οι συσπειρώσεις έντασης Ε&Α συγκαταλέγονται στους αποτελεσματικότερους παράγοντες κινητοποίησης τέτοιων επενδύσεων, ενισχύοντας άμεσα τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα σε τοπικό επίπεδο και συμβάλλοντας συνεπώς ουσιαστικά στην ανάπτυξη και την απασχόληση. Το 2003, η πιλοτική δράση «Περιφέρειες της γνώσης»⁽¹⁾ επιβεβαίωσε τη σημασία αυτών των συσπειρώσεων και τη σκοπιμότητα υποστήριξης και ενθάρρυνσης της ανάπτυξής τους.

Η συγκεκριμένη δράση θα επιτρέψει στις ευρωπαϊκές περιφέρειες να ενισχύσουν τις ίδιες ικανότητες επένδυσης σε ΕΤΑ και, παράλληλα, θα μεγιστοποιήσει τις προοπτικές επιτυχούς συμμετοχής οργανισμών των περιφερειών αυτών σε ευρωπαϊκά ερευνητικά έργα και θα διευκολύνει την ανάπτυξη συσπειρώσεων, προάγοντας κατ' αυτό τον τρόπο την περιφερειακή ανάπτυξη στην Ευρώπη. Οι δράσεις αυτές θα διευκολύνουν τη δημιουργία περιφερειακών συσπειρώσεων, οι οποίες συμβάλλουν στην ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας. Θα επιδιωχθεί επίσης η βελτίωση των συνεργιών μεταξύ της περιφερειακής και της ερευνητικής πολιτικής, ιδίως μέσω της διαμόρφωσης περιφερειακών ερευνητικών στρατηγικών δυνάμεων να ενταχθούν στις στρατηγικές οικονομικής ανάπτυξης που ακολουθούν οι περιφερειακές αρχές, με σκοπό την αύξηση και μεγαλύτερη στοχοδότηση της χρήσης των διαρθρωτικών ταμείων για επενδύσεις και δραστηριότητες στον τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης.

Θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη συνεργασία μεταξύ γειτονικών περιφερειών σε διαφορετικά κράτη μέλη.

Σκοπός της δράσης «Περιφέρειες της γνώσης» είναι να υποστηρίξει τη χάραξη και την εφαρμογή βέλτιστων πολιτικών και στρατηγικών για την ανάπτυξη περιφερειακών συσπειρώσεων με γνώμονα την Ε&Α. Ειδικότερα, θα βελτιώσει την καταλληλότητα και την αποτελεσματικότητα των περιφερειακών θεματολογίων έρευνας μέσω της αμοιβαίας ανταλλαγής διδαγμάτων· θα προωθηθεί και θα ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ περιφερειακών συσπειρώσεων και θα συντελέσει στην ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης υφιστάμενων συσπειρώσεων με γνώμονα την Ε&Α και τέλος θα προωθήσει τα φυτόρια για τη δημιουργία νέων, ιδίως στις νεοδημιουργούμενες «Περιφέρειες της γνώσης». Θα υποστηριχθούν ιδίως τα έργα εκείνα τα οποία υπαγορεύονται από τη ζήτηση, προσανατολίζονται στην επίλυση προβλημάτων, και εστιάζονται σε συγκεκριμένους τεχνολογικούς τομείς ή κλάδους⁽²⁾.

Η συγκεκριμένη δράση αφορά όλες τις περιφέρειες, συμπεριλαμβανομένων των περιφερειών της σύγκλισης⁽³⁾.

Δραστηριότητες

Στα σχετικά έργα θα συμμετέχουν κατά κανόνα περιφερειακές αρχές, οργανισμοί περιφερειακής ανάπτυξης, πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα, επιχειρήσεις και, κατά περίπτωση, οργανισμοί μεταφοράς τεχνολογίας, χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί ή οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Τα έργα «Περιφέρειες της γνώσης» θα καλύπτουν τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- Ανάλυση, ανάπτυξη και εφαρμογή των ερευνητικών στρατηγικών σχεδίων των περιφερειακών ή διασυνοριακών συσπειρώσεων και συνεργασία μεταξύ τους. Η δραστηριότητα αυτή θα συμπεριλαμβάνει τη διενέργεια αναλύσεων καθώς και την κατάρτιση προγράμματος υλοποίησης το οποίο θα εστιάζεται στις ικανότητες και τις προτεραιότητες Ε&Α. Στα πλαίσια των αντίστοιχων έργων θα χρησιμοποιούνται μέθοδοι προοπτικής ανάλυσης, συγκριτικής αξιολόγησης ή άλλες, και θα επιδεικνύονται τα αναμενόμενα οφέλη (π.χ. ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των ενδιαφερόμενων συσπειρώσεων, βελτιστοποίηση της συμμετοχής σε ευρωπαϊκά ερευνητικά έργα και γενικότερη συμβολή στην περιφερειακή ανάπτυξη). Μπορούν επίσης να προετοιμάζονται για διαπεριφερειακές πιλοτικές δράσεις. Σκοπός των δραστηριοτήτων αυτών είναι κυρίως να ενθαρρύνουν τη βελτίωση της συμπληρωματικότητας μεταξύ των κοινοτικών περιφερειακών ταμείων και άλλων κοινοτικών και εθνικών ταμείων.

⁽¹⁾ Η πιλοτική δράση «Περιφέρειες της γνώσης» εισήχθη στον κοινοτικό προϋπολογισμό του 2003, με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Στη συνέχεια, προκηρύχθηκε σχετική πρόσκληση υποβολής προτάσεων βάσει του προγράμματος «Συνεκτική ανάπτυξη των πολιτικών» του 6ου ΠΠ ΕΤΑ (2004) της Κοινότητας.

⁽²⁾ Αυτό δεν αποκλείει το συνδυασμό, εφόσον είναι σκόπιμο, διαφορετικών τεχνολογικών τομέων.

⁽³⁾ Περιφέρειες σύγκλισης είναι οι περιφέρειες που προβλέπονται στο άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2006, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 (ΕΕ L 210 της 31.7.2006, σ. 25, όπως διορθώθηκε στην ΕΕ L 239 της 1.9.2006, σ. 248). Συμπεριλαμβάνουν τις περιφέρειες του στόχου «σύγκλιση», τις περιφέρειες που είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής, και τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες.

- «Καθοδήγηση» των λιγότερο ανεπτυγμένων στο χώρο της έρευνας περιφερειών από πιο ανεπτυγμένες στον τομέα αυτό περιφέρειες, μέσω της ανάπτυξης συσπειρώσεων με γνώμονα την Ε&Α. Θα επιδιωχθεί, στα πλαίσια διακρατικών περιφερειακών κοινοπραξιών, η κινητοποίηση και η σύμπραξη ερευνητικών συντελεστών από τον ακαδημαϊκό χώρο, τους βιομηχανικούς κλάδους και την πολιτεία, με σκοπό την εξεύρεση λύσεων για την «καθοδήγηση» των λιγότερο ανεπτυγμένων τεχνολογικά περιφερειών, από κοινού με τις περιφέρειες αυτές.
- Πρωτοβουλίες προς υποστήριξη της ενσωμάτωσης των ερευνητικών συντελεστών και οργανισμών στον περιφερειακό οικονομικό ιστό, μέσω των αλληλεπιδράσεων τους στα πλαίσια των περιφερειακών συσπειρώσεων. Συμπεριλαμβάνονται διακρατικές δραστηριότητες με σκοπό τη βελτίωση των δεσμών μεταξύ των συντελεστών της έρευνας και των τοπικών επιχειρηματικών κοινοτήτων, καθώς και αντίστοιχες δραστηριότητες βελτίωσης των δεσμών μεταξύ περιφερειακών συσπειρώσεων. Επιδιώκοντας να καταδείξουν τα οφέλη της ενσωμάτωσης, οι δραστηριότητες αυτές θα μπορούσαν να συμβάλουν στον εντοπισμό συμπληρωματικότητας στον τομέα της Ε&Α.

Θα υποστηριχθούν επίσης δραστηριότητες (π.χ. διοργάνωση εργαστηρίων ανάλυσης και σύνδεσης και συνεδριάσεων στρογγυλής τραπέζης, δημοσιεύσεις) με σκοπό την προώθηση της συστηματικής αμοιβαίας ανταλλαγής πληροφοριών και των αλληλεπιδράσεων μεταξύ παρεμφερών έργων και, κατά περίπτωση, με δράσεις άλλων συναφών κοινοτικών προγραμμάτων, με ιδιαίτερη έμφαση στη συμμετοχή ιδίως υποψήφιων και συνδεδεμένων χωρών καθώς και κρατών μελών που προσχώρησαν στην ΕΕ μετά την 1η Μαΐου 2004.

4. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Στόχος

Πλήρης αξιοποίηση του ερευνητικού δυναμικού της διευρυμένης Ένωσης, μέσω της απελευθέρωσης και της ενίσχυσης της υφιστάμενης ή αναδυόμενης αριστείας στις περιφέρειες σύγκλισης και τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες της ΕΕ, καθώς και μέσω της βελτίωσης των δυνατοτήτων επιτυχούς συμμετοχής των ερευνητών τους σε ερευνητικές δραστηριότητες έρευνας σε κοινοτικό επίπεδο.

Προσέγγιση

Προκειμένου να αξιοποιηθεί πλήρως το ερευνητικό δυναμικό της διευρυμένης Ένωσης, μια δράση ειδικά σχεδιασμένη για το σκοπό αυτό θα επιδιώξει να απελευθερώσει το δυναμικό ερευνητικών ομάδων, ιδίως στις περιφέρειες σύγκλισης και τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες επί του παρόντος είτε δεν αξιοποιούν πλήρως τις δυνατότητές τους είτε χρειάζονται νέες γνώσεις και υποστήριξη για να εκμεταλλευθούν το δυναμικό τους. Οι δράσεις θα στηρίζονται σε μεγάλο βαθμό σε άλλα σημερινά και παλαιότερα μέτρα όπως τα ευρωπαϊκά κέντρα αριστείας του 5ου ΠΠ για τις τότε υπό ένταξη και υποψήφιες για ένταξη χώρες, και τις υποτροφίες υποδοχής «Μαρία Κιουρί» για τη μεταφορά γνώσεων. Θα συμπληρώνει επίσης τις προσπάθειες που θα αναληφθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στο πλαίσιο της νέας πολιτικής συνοχής (2007-2013), η οποία εστιάζεται στην ανάπτυξη, σε εθνικό επίπεδο, του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού των επιλέξιμων περιοχών.

Μέσω της εστίασης των προσπαθειών στην ενίσχυση και την επέκταση της συνεργασίας των υπόψη ερευνητικών ομάδων με ερευνητικά κέντρα άλλων κρατών μελών της ΕΕ ή συνδεδεμένων χωρών, θα δοθεί ουσιαστική ώθηση στην απελευθέρωση του δυναμικού τους και παράλληλα στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και βιωσιμότητά τους. Με τη βελτιστοποίηση δε της διεθνούς τους προβολής και αναγνώρισης, των δυνατοτήτων επιστημονικής υπεροχής που παρουσιάζουν και του επιστημονικού επιπέδου των επιστημόνων τους, θα αυξηθεί η προβολή αυτών των ερευνητικών ομάδων και θα διευκολυνθεί η συμμετοχή τους στον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας.

Δραστηριότητες

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης δράσης θα υποστηριχθεί ιδίως η ανάπτυξη στρατηγικών εταιρικών σχέσεων, συμπεριλαμβανομένων των αδελφοποιήσεων, μεταξύ, ερευνητικών ομάδων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα στις περιφέρειες σύγκλισης ή στις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες της ΕΕ, οι οποίες θα επιλέγονται με κριτήριο την ποιότητα και το υψηλό τους δυναμικό, και καθιερωμένων και αναγνωρισμένων κύριων ερευνητικών ομάδων άλλων περιφερειών της Ευρώπης. Θα δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στα αναμενόμενα μακροπρόθεσμα πλεονεκτήματα της εκάστοτε εταιρικής σχέσης, τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Για να διευκολύνει την πλήρη ενεργοποίηση και αξιοποίηση του δυναμικού τους (δηλαδή ενίσχυση των γνώσεων, απόκτηση πρόσθετων δεξιοτήτων, μεταξύ άλλων στον τομέα της διαχείρισης της έρευνας, ή αύξηση της προβολής), η δράση θα περιλαμβάνει την παροχή υποστήριξης σε επιλεγμένες ερευνητικές ομάδες από τις επιλέξιμες περιφέρειες. Η υποστήριξη αυτή θα παρέχεται, στο πλαίσιο των ερευνητικών προγραμμάτων που θα αναπτυχθούν από τα εκάστοτε στρατηγικά εταιρικά σχήματα, για τους εξής τύπους δραστηριοτήτων:

- ανταλλαγή τεχνογνωσίας και εμπειριών μέσω διακρατικών αμοιβαίων αποσπάσεων ερευνητικού προσωπικού μεταξύ, αφενός, των επιλεγμένων κέντρων των επιλέξιμων περιφερειών και, αφετέρου, ενός ή περισσότερων οργανισμών-εταίρων άλλου κράτους μέλους της ΕΕ ή συνδεδεμένης χώρας. Οι αποσπάσεις προσωπικού από τα επιλεγμένα κέντρα των επιλέξιμων περιφερειών θα υπόκεινται απαραίτητως σε υποχρέωση επανόδου του αποσπασμένου προσωπικού στις επιλέξιμες περιφέρειες,
- πρόσληψη, από τα επιλεγμένα κέντρα υφιστάμενης ή αναδυόμενης αριστείας, «εισερχόμενων» πεπειραμένων ερευνητών, συμπεριλαμβανομένων των διαχειριστών, με σκοπό τη συμμετοχή τους στη μεταφορά γνώσεων ή/και στην επιμόρφωση ερευνητών, και ιδίως ως μέσο ενθάρρυνσης του επαναπατρισμού ερευνητών στη χώρα προέλευσής τους,
- απόκτηση και ανάπτυξη ερευνητικού εξοπλισμού και ανάπτυξη υλικού περιβάλλοντος για τα επιλεγμένα κέντρα υφιστάμενης ή αναδυόμενης αριστείας για τη στήριξη των ερευνητικών προγραμμάτων που υλοποιούνται στο πλαίσιο της στρατηγικής εταιρικής σχέσης,

- διοργάνωση εργαστηρίων και συνεδρίων προς διευκόλυνση της μεταφοράς γνώσεων σε περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο, με συμμετοχή τόσο του ερευνητικού προσωπικού των επιλεγμένων κέντρων όσο και προσκεκλημένων ερευνητών από άλλες χώρες, στο πλαίσιο της ανάπτυξης της εκπαιδευτικής ικανότητας και της διεθνούς φήμης των επιλεγμένων κέντρων-συμμετοχή του ερευνητικού προσωπικού των επιλεγμένων κέντρων σε διεθνή συνέδρια ή διεθνή βραχύχρονα προγράμματα επιμόρφωσης, για σκοπούς ανταλλαγής γνώσεων, δικτύωσης και εξοικείωσής τους με ένα πιο διεθνές περιβάλλον,
- δραστηριότητες διάδοσης και προβολής, με σκοπό την αύξηση της προβολής των επιλεγμένων κέντρων και των δραστηριοτήτων τους.

Επιπλέον, και ανεξάρτητα από τα ανωτέρω μέτρα υποστήριξης, η παρούσα δράση περιλαμβάνει μηχανισμούς αξιολόγησης που θα επιτρέπουν σε οποιοδήποτε ερευνητικό κέντρο επιλέξιμης περιφέρειας, υποψήφιο ή μη για χρηματοδότηση, να ζητήσει την εκπόνηση διεθνούς ανεξάρτητης αξιολόγησης επί του γενικού επιπέδου ποιότητας του ερευνητικού του έργου και των ερευνητικών του υποδομών. Η αξιολόγηση αυτή θα διενεργείται από υψηλού επιπέδου και ανεξάρτητους διεθνείς ειδικούς που θα ορίζει η Επιτροπή.

5. ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΣΤΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΙΣΤΟ

Στόχος

Με την προοπτική της οικοδόμησης μιας ανοιχτής, αποτελεσματικής και δημοκρατικής ευρωπαϊκής κοινωνίας της γνώσης, επιδιώκεται η προώθηση της αρμονικής ενσωμάτωσης της επιστημονικής και τεχνολογικής προσπάθειας και των συναφών πολιτικών για την έρευνα στον ευρωπαϊκό κοινωνικό ιστό, με την ενθάρρυνση της ανάπτυξης προβληματισμού και διαλόγου σε ευρωπαϊκή κλίμακα για την επιστήμη και την τεχνολογία και τις σχέσεις τους με το όλο φάσμα της κοινωνίας και του πολιτισμού.

Προσέγγιση

Το σκέλος «Ενσωμάτωση της επιστήμης στον κοινωνικό ιστό» αποτελεί ουσιαστική διεύρυνση και επέκταση του πιλοτικού έργου που είχε αναληφθεί στο πλαίσιο του έκτου προγράμματος πλαισίου, ανάλογη προς τις αυξημένες φιλοδοξίες της ευρωπαϊκής ερευνητικής πολιτικής.

Η ανάπτυξη των ευρωπαϊκών κοινωνιών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητά τους να δημιουργούν, να εκμεταλλεύονται και να διαχέουν τις γνώσεις και, κατ' επέκταση, να καινοτομούν συνεχώς. Η επιστημονική έρευνα, ως μέρος του «τριγώνου της γνώσης», δηλαδή της έρευνας, της εκπαίδευσης και της καινοτομίας, διαδραματίζει σημαντικό ρόλο από αυτή την άποψη, και θα πρέπει να παραμείνει μία από τις κινητήριες δυνάμεις της οικονομικής μεγέθυνσης, της ευημερίας και της βιώσιμης ανάπτυξης.

Για το σκοπό αυτό, είναι επιτακτική ανάγκη να αναπτυχθεί ένα κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον που να ευνοεί την επιτυχή και αξιοποιήσιμη έρευνα. Βασικές προϋποθέσεις για την ανάπτυξη ενός τέτοιου περιβάλλοντος είναι η συνεκτίμηση των θεμιτών και εύλογων ανησυχιών και αναγκών του κοινωνικού συνόλου, η ενίσχυση του δημοκρατικού διαλόγου με ένα πιο ενημερωμένο και ενδιαφερόμενο να συμμετάσχει κοινό, και η βελτίωση των συνθηκών για τη λήψη συλλογικών αποφάσεων επί επιστημονικών ζητημάτων και η δυνατότητα των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών να αναθέτουν σε τρίτους τη διεξαγωγή έρευνας για θέματα που τις ενδιαφέρουν. Ένα τέτοιο περιβάλλον θα πρέπει επίσης να ευνοεί την ανάπτυξη των φυσικών επιστημονικών δεξιοτήτων και των επιστημονικών σταδιοδρομιών, την ανανέωση των επενδύσεων στην έρευνα και την επακόλουθη διάχυση των γνώσεων, στοιχεία στα οποία βασίζεται η στρατηγική της Λισσαβόνας. Η δραστηριότητα αυτή θα αποσκοπεί επίσης στην πλήρη εισδοχή των γυναικών στον επιστημονικό κόσμο.

Το παρόν σκέλος του ειδικού προγράμματος «Ικανότητες» εστιάζεται συνεπώς στη διαμόρφωση ενός πλαισίου συνθηκών ώστε ένα τέτοιο ευνοϊκό περιβάλλον να γίνει ο κανόνας και όχι η εξαίρεση στην Ευρώπη.

Κατ' αρχάς, θα πρέπει να αντιμετωπισθεί ο κίνδυνος δημιουργίας επιστημονικού χάσματος στο εσωτερικό των κοινωνιών μας. Το χάσμα αυτό χωρίζει αυτούς που δεν έχουν πρόσβαση στην επιστημονική γνώση από τους ελάχιστους εκείνους που έχουν· αυτούς που δεν μπορούν να επηρεάσουν τις διαδικασίες χάραξης ερευνητικής πολιτικής από εκείνους που μπορούν. Η κατάσταση αυτή δημιουργεί στους πολίτες αντικρουόμενα αισθήματα σχετικά με τα δυνητικά πλεονεκτήματα της επιστήμης και της τεχνολογίας, και αμφιβολίες ως προς τα κατά πόσον η επιστήμη και η τεχνολογία υπόκεινται όντως σε αυστηρό δημόσιο έλεγχο. Από τη μια πλευρά, οι πολίτες τείνουν να ζητούν αύξηση των ερευνητικών προσπαθειών ώστε να βρεθούν λύσεις στα σύγχρονα προβλήματα (ασθένειες, επιδημίες, επιδημίες, ανεργία κ.λπ.) και να προβλεφθεί καλύτερα ο πιθανός τους αντίκτυπος στο μέλλον. Από την άλλη, εξακολουθούν να εκφράζουν δυσπιστία ως προς κάποιες χρήσεις της επιστήμης και την ενδεχόμενη παρεμβολή οργανωμένων συμφερόντων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Η συχνά μη ικανοποιητική ενσωμάτωση της επιστήμης στον κοινωνικό ιστό οφείλεται σε διάφορες αιτίες, όπως:

- ανεπαρκής δημόσια συμμετοχή στις διαδικασίες καθορισμού των προτεραιοτήτων και των κατευθύνσεων της επιστημονικής πολιτικής, η οποία δεν επιτρέπει την ανάπτυξη ευρύτερου διαλόγου σχετικά με τους πιθανούς συνακόλουθους κινδύνους και επιπτώσεις,
- αυξανόμενες επιφυλάξεις έναντι ορισμένων επιστημονικών εξελίξεων, εντύπωση απουσίας ελέγχου, και ανοικτά ερωτήματα σχετικά με την τήρηση των θεμελιωδών αξιών,

- εντύπωση απομόνωσης και αποκοπής του επιστημονικού κόσμου από τις καθημερινές πραγματικότητες της οικονομικής και της κοινωνικής ζωής,
- αμφισβήτηση της αντικειμενικότητας των επιστημονικών στοιχείων που τίθενται στη διάθεση των πολιτικών ιδιώντων,
- διάθεση στο κοινό επιστημονικών πληροφοριών ανεπαρκούς ποιότητας.

Στόχος της επιλογείας προσέγγισης είναι:

- να αυξήσει τη συμμετοχικότητα και τη διαφάνεια των μηχανισμών προσπέλασης και επικύρωσης της εμπειρογνωσίας που είναι αναγκαία για την υποστήριξη πιο στέρεων πολιτικών αποφάσεων,
- να θέσει ορόσημα για μια ηθικά και δεοντολογικά ορθή ερευνητική προσπάθεια η οποία θα λαμβάνει υπόψη τα θεμελιώδη δικαιώματα,
- να επιτρέπει στην Ευρώπη να διαδραματίσει ενεργότερο ρόλο στην παγκόσμια σκηνή όσον αφορά τον προβληματισμό σχετικά με τις κοινές αξίες, την ισότητα των ευκαιριών και τον κοινωνικό διάλογο, καθώς και την προώθηση αυτών των αρχών και αξιών,
- να γεφυρώσει το χάσμα μεταξύ αυτών που έχουν επιστημονική μόρφωση και εκείνων που δεν έχουν και να καλλιεργήσει το ενδιαφέρον για την επιστήμη και την επιστημονική παιδεία στο άμεσο περιβάλλον όλων των πολιτών (κάνοντας έκκληση στις πόλεις, τις περιφέρειες, τα ιδρύματα, τα επιστημονικά κέντρα, τα μουσεία, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών κ.λπ.),
- να ενθαρρύνει τον κοινωνικό διάλογο σχετικά με την ερευνητική πολιτική και να παροτρύνει τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών να εμπλέκονται περισσότερο στις ερευνητικές δραστηριότητες,
- να διερευνήσει τρόπους για τη βελτίωση του ελέγχου του συστήματος της ευρωπαϊκής έρευνας και καινοτομίας,
- να δώσει σε όλους, και ιδίως στους νέους, μια θετική και εποικοδομητική εικόνα της επιστήμης και των επιστημόνων,
- να προωθήσει την πρόοδο των γυναικών σε επιστημονικές σταδιοδρομίες και την καλύτερη αξιοποίηση των επαγγελματικών και επιστημονικών τους ταλέντων προς όφελος όλων,
- να ανανεώσει την επιστημονική επικοινωνία, προωθώντας τη χρήση σύγχρονων μέσων που θα ενισχύουν την απήχσή της, και υποστηρίζοντας τη στενή συνεργασία των επιστημόνων με επαγγελματίες των μέσων μαζικής επικοινωνίας.

Για την εφαρμογή του σκέλους «Ενσωμάτωση της επιστήμης στον κοινωνικό ιστό» προβλέπονται τα εξής:

- άμεση υποστήριξη δράσεων και ερευνητικών δραστηριοτήτων συνδεδεμένων με την πολιτική,
- συνεργασία μεταξύ κρατών μελών για τον προσδιορισμό κοινών στόχων και την ενίσχυση των εθνικών πρακτικών, σύμφωνα με το πνεύμα της ανοικτής μεθόδου συντονισμού,
- προώθηση, υποστήριξη και παρακολούθηση της ενσωμάτωσης και του αντικτύπου των ζητημάτων «ενσωμάτωσης της επιστήμης στον κοινωνικό ιστό» σε άλλα μέρη του προγράμματος-πλαίσου⁽¹⁾. Στο πλαίσιο της εφαρμογής του παρόντος σκέλους, θα εξασφαλισθεί ο γενικός συντονισμός των ζητημάτων «ενσωμάτωσης της επιστήμης στον κοινωνικό ιστό» τόσο μεταξύ όλων των δραστηριοτήτων που θα αναληφθούν βάσει του προγράμματος πλαισίου όσο και με άλλες συναφείς κοινοτικές δραστηριότητες (π.χ. στους τομείς της εκπαίδευσης και του πολιτισμού).

Οι εν προκειμένω δραστηριότητες δομούνται γύρω από τρεις άξονες δράσεις.

Πρώτος άξονας δράσης: Δυναμικότερη διακυβέρνηση των σχέσεων μεταξύ επιστήμης και κοινωνίας

Ενίσχυση και βελτίωση του ευρωπαϊκού επιστημονικού συστήματος

Δεδομένου του ύψους των προσδοκιών που τρέφει η κοινωνία μας από το ευρωπαϊκό επιστημονικό σύστημα, και μάλιστα της προσδοκίας ότι αυτό θα στηρίξει και θα διατηρήσει το δυναμικό καινοτομίας της, η κοινωνία θα πρέπει να κατανοήσει καλύτερα τις συνιστώσες, την εσωτερική οικονομία, τους κανόνες και τις συνήθειες του ευρωπαϊκού επιστημονικού συστήματος. Θα καλυφθούν τρεις πτυχές μεγάλης σημασίας οι οποίες αφορούν τους συντελεστές και τη δυναμική του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας:

- βελτίωση της χρήσης, και παρακολούθηση της απήχσης, των επιστημονικών συμβουλών και της επιστημονικής εμπειρογνωμοσύνης στη χάραξη πολιτικής στην Ευρώπη (συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης κινδύνου), και ανάπτυξη πρακτικών εργαλείων και μηχανισμών (π.χ. ηλεκτρονικών δικτύων),

(¹) Μεταξύ άλλων, και στην εφαρμογή των διαδικασιών δεοντολογικού ελέγχου των προτάσεων που θα υποβάλλονται στο πλαίσιο του ειδικού προγράμματος «Συνεργασία» και αφορούν ευαίσθητα — από άποψη ηθικής δεοντολογίας — θέματα.

- ενίσχυση της εμπιστοσύνης και της αυτορύθμισης στην επιστημονική κοινότητα,
- ενθάρρυνση της συζήτησης σχετικά με τη διάδοση των πληροφοριών, περιλαμβανομένης της πρόσβασης στα επιστημονικά αποτελέσματα και του μέλλοντος των επιστημονικών δημοσιεύσεων, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τα μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης του κοινού.

Ευρύτερη δέσμευση για την πρόβλεψη και αποσαφήνιση πολιτικών, κοινωνικών και ηθικών ζητημάτων

Οι προσδοκίες και οι ανησυχίες του κοινωνικού συνόλου και οι θεμελιώδεις αρχές ηθικής δεοντολογίας θα πρέπει να συνεκτιμώνται περισσότερο σε όλα τα στάδια των ερευνητικών διαδικασιών, ούτως ώστε να δημιουργηθεί ένα πιο ασφαλές και εποικοδομητικό περιβάλλον για τους ερευνητές και την κοινωνία στο σύνολό της. Δίνεται έμφαση σε τρεις πτυχές:

- ευρύτερη δέσμευση ως προς τα ζητήματα που έχουν σχέση με τις επιστήμες,
- συνθήκες ανάπτυξης εμπεριστατωμένου διαλόγου επί ζητημάτων ηθικής και επιστήμης,
- μεγαλύτερη έμφαση στη συζήτηση, εντός της ερευνητικής κοινότητας, των κοινωνικών πτυχών της έρευνας.

Καλύτερη κατανόηση της θέσης της επιστήμης και της τεχνολογίας στην κοινωνία

Για να αναπτυχθούν ορθές πολιτικές διαχείρισης των σχέσεων μεταξύ της επιστήμης και της κοινωνίας, οι γνώσεις που έχουν συγκεντρωθεί από την ιστορία, την επιστημονική και τεχνική κληρονομιά, την κοινωνιολογία και τη φιλοσοφία των επιστημών θα πρέπει να επεκταθούν, να ενοποιηθούν και να διαδοθούν σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να αναπτυχθούν δίκτυα ακαδημαϊκών προερχόμενων από αυτούς τους κλάδους, τα οποία να στηρίξουν τη συγκροτημένη ανάπτυξη έρευνας και διαλόγου για την ανάδειξη της πραγματικής συνεισφοράς της επιστήμης στη διαμόρφωση μιας ευρωπαϊκής κοινωνίας και ταυτότητας, με έμφαση ιδίως στα εξής:

- τις σχέσεις μεταξύ επιστήμης, δημοκρατίας και δικαίου,
- την έρευνα για την ηθική δεοντολογία στην επιστήμη και την τεχνολογία,
- τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ επιστήμης και πολιτισμού,
- το ρόλο και την εικόνα των επιστημόνων,
- την κατανόηση της επιστήμης από το κοινό και την προαγωγή του δημόσιου διαλόγου.

Ο εξελισσόμενος ρόλος των πανεπιστημίων

Στόχος των σχετικών δραστηριοτήτων θα είναι να προωθήσουν κατάλληλες μεταρρυθμίσεις οι οποίες θα επιτρέψουν στα πανεπιστήμια να εκπληρώσουν πλήρως το ρόλο τους όσον αφορά τη δημιουργία, τη διάδοση και την κοινή χρήση των γνώσεων, από κοινού με τη βιομηχανία και το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο (σε παραλληλία με τις κοινοτικές πρωτοβουλίες στον τομέα της πανεπιστημιακής έρευνας). Θα δοθεί έμφαση στα εξής:

- καθορισμός καλύτερων γενικών συνθηκών για την αύξηση της αποτελεσματικότητας της πανεπιστημιακής έρευνας,
- προώθηση της ανάπτυξης δομημένων εταιρικών σχημάτων με φορείς του κόσμου των επιχειρήσεων, λαμβανομένης υπόψη της ικανότητας των πανεπιστημίων σε θέματα διαχείρισης της έρευνας,
- ενίσχυση του διαμοιρασμού της γνώσης μεταξύ πανεπιστημίων και ευρύτερου κοινωνικού συνόλου.

Δεύτερος άξονας δράσης: Ενίσχυση του δυναμικού, διεύρυνση των οριζώντων

Τα φύλα και η έρευνα

Με βάση τις κατευθύνσεις για την πολιτική που περιέχονται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής και στα συμπεράσματα του Συμβουλίου ⁽¹⁾, αλλά και στις κατευθύνσεις για την πολιτική της Κοινότητας σε άλλους συναφείς τομείς, θα τεθεί σε εφαρμογή ένα πλαίσιο θετικών δράσεων με σκοπό την ενίσχυση του ρόλου των γυναικών στο χώρο της επιστημονικής έρευνας και την προώθηση της ισότητας ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών στον χώρο της έρευνας. Το πλαίσιο αυτό θα αποτελέσει το υπόβαθρο του διαλόγου για την πολιτική, την παρακολούθηση, το συντονισμό και την υποστήριξη της έρευνας. Θα καλύπτει τις ακόλουθες πτυχές:

- ενίσχυση του ρόλου των γυναικών στο χώρο της επιστημονικής έρευνας και σε φορείς λήψης αποφάσεων για επιστημονικά θέματα,

⁽¹⁾ «Women and science: excellence and innovation-gender equality in science» — (SEC 2005/370)· συμπεράσματα του Συμβουλίου της 18ης Απριλίου 2005.

- το ζήτημα των φύλων στον χώρο της έρευνας,
- ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων στην ερευνητική πολιτική και τα ερευνητικά προγράμματα της Κοινότητας.

Νέοι και επιστήμη

Στόχος των σχετικών δραστηριοτήτων θα είναι να προσελκύσουν περισσότερους ανθρώπους, ανεξαρτήτως του γνωστικού χώρου από τον οποίο προέρχονται, σε επιστημονικές σταδιοδρομίες, να ενισχύσουν τους δεσμούς μεταξύ γενεών και να αυξήσουν το επίπεδο της επιστημονικής παιδείας γενικά. Θα αναληφθούν δραστηριότητες ανταλλαγών και συνεργασίας, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι οποίες θα εστιάζονται σε μεθόδους επιστημονικής διδασκαλίας κατάλληλες για τους νέους, στην υποστήριξη των διδασκόντων θετικών επιστημών (έννοιες, υλικό), στην ανάπτυξη των δεσμών μεταξύ του σχολείου και του επαγγελματικού βίου. Επιπλέον, μπορεί να υποστηριχθεί η διοργάνωση εκδηλώσεων ευρύτερης ευρωπαϊκής εμβέλειας οι οποίες θα φέρουν σε επαφή διακεκριμένους επιστήμονες — ως πρότυπα προς μίμηση — και νέους επίδοξους επιστήμονες. Θα αναληφθούν υποστηρικτικές ερευνητικές δραστηριότητες στις οποίες θα λαμβάνονται υπόψη τα κοινωνικά πλαίσια και οι πολιτισμικές αξίες. Οι δραστηριότητες θα καλύπτουν τις εξής τρεις πτυχές:

- υποστήριξη της επίσημης και ανεπίσημης επιστημονικής εκπαίδευσης στα σχολεία και με την αρωγή επιστημονικών κέντρων και μουσείων καθώς και άλλων σχετικών μέσων,
- ενίσχυση των δεσμών μεταξύ επιστημονικής εκπαίδευσης και επιστημονικής σταδιοδρομίας,
- δράσεις έρευνας και συντονισμού νέων μεθόδων επιστημονικής εκπαίδευσης.

Τρίτος άξονας δράσης: Επικοινωνία μεταξύ της επιστήμης και της κοινωνίας

Στόχος των δραστηριοτήτων εν προκειμένω θα είναι να προωθήσουν αποτελεσματικούς διαύλους αμφίδρομης επικοινωνίας οι οποίοι θα επιτρέπουν στο κοινό και στους υπευθύνους χάραξης πολιτικής να έρχονται σε επαφή με την επιστήμη, και στους επιστήμονες να προσεγγίζουν το κοινό. Η γενική προσέγγιση συνίσταται στην υποστήριξη, αφενός, της στενότερης συνεργασίας και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών μεταξύ επιστημόνων και επαγγελματιών των μέσων μαζικής επικοινωνίας και, αφετέρου, της αυξημένης συμμετοχής ομάδων στόχων, και ιδίως των παιδιών και των νέων, των «εκκλαϊκευτών της επιστήμης» ερευνητών, και του εξειδικευμένου τύπου. Οι προσπάθειες θα εστιαστούν στις εξής πτυχές:

- έγκαιρη παροχή αξιόπιστων επιστημονικών πληροφοριών στον τύπο και στα λοιπά ΜΜΕ,
- δράσεις επιμόρφωσης με σκοπό τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των μέσων μαζικής επικοινωνίας και της επιστημονικής κοινότητας,
- ενθάρρυνση της διοργάνωσης επιστημονικών εκδηλώσεων, ευρωπαϊκού χαρακτήρα, που απευθύνονται στο ευρύ κοινό,
- προβολή της επιστήμης με χρήση οπτικοακουστικών μέσων, μέσω ευρωπαϊκών συμπαραγωγών και της διανομής επιστημονικών προγραμμάτων,
- προώθηση της διακρατικής ερευνητικής και επιστημονικής επικοινωνίας υψηλού επιπέδου μέσω της διοργάνωσης και απονομής «λαϊκών» βραβείων,
- έρευνα για την προαγωγή της διεπικοινωνίας για την επιστήμη, όσον αφορά τόσο τις μεθόδους όσο και τα προϊόντα της, με στόχο την ενίσχυση της αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ του επιστημονικού κόσμου και του ευρύτερου κοινού των αρμοδίων για τη χάραξη πολιτικής, των μέσων μαζικής ενημέρωσης και του κοινού εν γένει.

6. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΚΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

Στόχος

Τόνωση της αποτελεσματικότητας και της συνοχής των εθνικών και των κοινοτικών ερευνητικών πολιτικών και της συνάρθρωσής τους με άλλες πολιτικές, βελτίωση του αντικτύπου της δημόσιας έρευνας και των δεσμών της με τη βιομηχανία και ενίσχυση της δημόσιας στήριξης και του μοχλευτικού της αποτελέσματος επί των επενδύσεων των ιδιωτικών φορέων.

Προσέγγιση

Σκοπός των δραστηριοτήτων που θα αναληφθούν εν προκειμένω είναι να υποστηρίξουν τη συνεκτική ανάπτυξη των πολιτικών έρευνας, να συμπληρώσουν τις δραστηριότητες συντονισμού που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του προγράμματος «Συνεργασία» και να συμβάλουν στις κοινοτικές πολιτικές και πρωτοβουλίες (π.χ. νομοθεσία, συστάσεις και κατευθυντήριες γραμμές) που αποβλέπουν στη βελτίωση της συνοχής και του αντικτύπου των πολιτικών των κρατών μελών.

Οι σχετικές δραστηριότητες θα συμβάλουν στην υλοποίηση της στρατηγικής της Λισσαβόνας, ιδίως δε όσον αφορά το στόχο για την επένδυση του 3 % στην έρευνα, βοηθώντας τα κράτη μέλη και την Κοινότητα να αναπτύξουν πιο αποτελεσματικές πολιτικές στους τομείς της έρευνας και της ανάπτυξης. Θα επιδιώκουν να βελτιώσουν τη δημόσια έρευνα και τους δεσμούς της με τη

βιομηχανία και να προωθήσουν τις ιδιωτικές επενδύσεις στην έρευνα, ενισχύοντας τη δημόσια στήριξη και κινητοποιώντας, κατ' ακολουθία, τις ιδιωτικές επενδύσεις. Αυτό απαιτεί προσαρμοστικότητα των ερευνητικών πολιτικών, κινητοποίηση ευρύτερου φάσματος μέσων, συντονισμό των προσπαθειών πέραν των εθνικών συνόρων και κινητοποίηση και άλλων πολιτικών για τη δημιουργία ενός πλαισίου καλύτερων συνθηκών για την έρευνα.

Δραστηριότητες

Οι εν προκειμένω δραστηριότητες δομούνται γύρω από δύο άξονες δράσης ⁽¹⁾

Πρώτος άξονας δράσης: Παρακολούθηση και ανάλυση των δημόσιων πολιτικών και των επιχειρηματικών στρατηγικών που έχουν σχέση με την έρευνα, συμπεριλαμβανομένου του αντικτύπου τους

Στόχος είναι η παραγωγή πληροφοριών, στοιχείων και αναλύσεων προς υποστήριξη της χάραξης, της εφαρμογής, της αξιολόγησης και του διακρατικού συντονισμού των δημόσιων πολιτικών. Συμπεριλαμβάνονται τα εξής:

- Υπηρεσία πληροφοριών και στοιχείων (ERAWATCH) για την παροχή υποστήριξης στη χάραξη πολιτικής βάσει στοιχείων και για τη συνεισφορά στην υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (EXE), βελτιώνοντας την κατανόηση της φύσης, των συστατικών στοιχείων και της εξέλιξης των εθνικών και περιφερειακών πολιτικών, πρωτοβουλιών και συστημάτων και για την έρευνα. Στο πλαίσιο αυτό θα διεξάγονται τακτικά αναλύσεις, από μια ευρωπαϊκή οπτική γωνία, παραμέτρων χρήσιμων για τη χάραξη ερευνητικής πολιτικής, όπως: παράγοντες που καθορίζουν την εξέλιξη των ερευνητικών συστημάτων και επιπτώσεις τους στις πολιτικές και τις δομές διακυβέρνησης: αναδυόμενα ζητήματα/προκλήσεις και πολιτικές επιλογές· επισκόπηση, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, της προόδου των κρατών μελών προς την κατεύθυνση του EXE και την επίτευξη του στόχου του 3 %.
- **Δραστηριότητες παρακολούθησης των ιδιωτικών επενδύσεων στην έρευνα** με σκοπό την ανάπτυξη μιας αυτόνομης και συμπληρωματικής πηγής πληροφοριών η οποία θα διευκολύνει τον προσανατολισμό και τη διαμόρφωση των δημόσιων πολιτικών και θα επιτρέπει στις επιχειρήσεις να προβαίνουν σε συγκριτική αξιολόγηση των στρατηγικών που εφαρμόζουν όσον αφορά τις επενδύσεις στην E&A, μεταξύ άλλων, σε τομείς ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για την οικονομία της ΕΕ. Στις δραστηριότητες αυτές θα συμπεριλαμβάνονται: περιοδική κατάρτιση πινάκων επιδόσεων των επιχειρήσεων και των κλάδων όσον αφορά τις επενδύσεις στην E&A, έρευνα σχετικά με τις τάσεις των ιδιωτικών επενδύσεων στην E&A, ανάλυση των παραγόντων που επηρεάζουν τις αποφάσεις και τις πρακτικές των επιχειρήσεων σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις στην E&A, ανάλυση των οικονομικών επιπτώσεων και εκτίμηση των πολιτικών συνεπειών.
- **Δραστηριότητες ανάπτυξης και ανάλυσης δεικτών της ερευνητικής δραστηριότητας και των συνεπειών της στην οικονομία.** Οι δραστηριότητες αυτές θα συμπεριλαμβάνουν: παραγωγή και δημοσίευση βασικών αριθμητικών στοιχείων και πινάκων επιδόσεων στους τομείς της επιστήμης και της τεχνολογίας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, ενδεχομένως με χρήση επίσημων στατιστικών δεικτών· αξιολόγηση των πλεονεκτημάτων και των αδυναμιών των συστημάτων E&A των κρατών μελών· ανάλυση της θέσης και των επιδόσεων της ΕΕ στον τομέα της επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας.

Οι σχετικές δραστηριότητες θα διεξάγονται σε συνεργασία με το Κοινό Κέντρο Ερευνών, καθώς και μέσω μελετών και ομάδων εμπειρογνομόνων.

Δεύτερος άξονας δράσης: Συντονισμός των πολιτικών έρευνας

Στόχος είναι να ενισχυθεί, σε εθελουσία βάση, ο συντονισμός των πολιτικών έρευνας, μέσω:

- δράσεων για τη στήριξη της υλοποίησης της ανοικτής μεθόδου συντονισμού (AMΣ) και
- της ανάληψης πρωτοβουλιών διεθνικής συνεργασίας σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, επί θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος στις οποίες θα συμμετέχουν, κατά περίπτωση, και άλλα άμεσα ενδιαφερόμενα μέρη (π.χ. βιομηχανία, ευρωπαϊκοί οργανισμοί και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών).

Οι σχετικές δραστηριότητες θα καλύπτουν ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος που συνδέονται με την πολιτική έρευνας και άλλες συναφείς πολιτικές που χρειάζεται να κινητοποιηθούν για την υλοποίηση του EXE και την επίτευξη του στόχου του 3 % για την έρευνα Συγκεκριμένα: θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη αποτελεσματικότερων εθνικών και περιφερειακών πολιτικών μέσω της ανταλλαγής χρήσιμων εμπειριών και πρακτικών και της αξιολόγησης από ομοτίμους· θα ενθαρρύνουν την ανάληψη συντονισμένων ή κοινών πρωτοβουλιών από ομάδες χωρών και περιφερειών που ενδιαφέρονται για τομείς οι οποίοι παρουσιάζουν έντονη υπερεθνική διάσταση ή αξιολογες δυνατότητες υπερεθνικής διάχυσης αποτελεσμάτων· και, κατά περίπτωση, θα προσδιορίζουν τα ζητήματα για τα οποία χρειάζεται να αναληφθεί συμπληρωματική και αλληλοενισχυόμενη δράση σε επίπεδο Κοινότητας και κρατών μελών.

Οι πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται από περισσότερες της μίας χώρες και περιφέρειες είναι δυνατό να καλύπτουν δραστηριότητες όπως η αξιολόγηση των εθνικών και περιφερειακών πολιτικών από ομοτίμους, οι ανταλλαγές εμπειριών και προσωπικού, οι από κοινού αξιολογήσεις και εκτιμήσεις αντικτύπου, καθώς και η εκπόνηση και εφαρμογή κοινών πρωτοβουλιών.

⁽¹⁾ Οι δραστηριότητες που συνδέονται με την ενίσχυση και τη βελτίωση του ευρωπαϊκού επιστημονικού συστήματος, όπως οι επιστημονικές συμβουλές και η επιστημονική εμπειρογνομosύνη, καθώς και εκείνες που συμβάλλουν στη βελτίωση της νομοθεσίας, εντάσσονται στο σκέλος «Ενσωμάτωση της επιστήμης στον κοινωνικό ιστό» του παρόντος ειδικού προγράμματος.

7. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στόχος

Για να γίνει ανταγωνιστική και να διαδραματίζει πρωταγωνιστικό ρόλο σε παγκόσμιο επίπεδο, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα πρέπει να ακολουθεί μια δυναμική και συνεκτική διεθνή πολιτική σε θέματα επιστήμης και τεχνολογίας. Οι διεθνείς δράσεις που θα αναληφθούν βάσει των διαφόρων προγραμμάτων του προγράμματος-πλαisiού θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο μιας συνολικής στρατηγικής διεθνούς συνεργασίας.

Η διεθνής αυτή πολιτική έχει τρεις αλληλένδετους στόχους:

- υποστήριξη της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας μέσω της σύναψης στρατηγικών εταιρικών σχέσεων με τρίτες χώρες σε επιλεγμένους επιστημονικούς τομείς, καθώς και μέσω της προσέλκυσης και εργοδότησης στην Ευρώπη κορυφαίων επιστημόνων από τρίτες χώρες,
- διευκόλυνση των επαφών με εταιρείες από τρίτες χώρες με στόχο τη βελτίωση της πρόσβασης στην έρευνα που διενεργείται σε άλλα μέρη του κόσμου,
- επίλυση των συγκεκριμένων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι τρίτες χώρες ή προβλημάτων παγκόσμιου ενδιαφέροντος, με βάση το αμοιβαίο συμφέρον και το αμοιβαίο όφελος.

Προσέγγιση

Για να εντοπισθούν και να καθορισθούν τα ερευνητικά πεδία προτεραιότητας που παρουσιάζουν αμοιβαίο ενδιαφέρον για την Κοινότητα και τις στοχευόμενες τρίτες χώρες [Χώρες Εταίρους της Διεθνούς Συνεργασίας ⁽¹⁾] για τις ειδικές δράσεις διεθνούς συνεργασίας του ειδικού προγράμματος «Συνεργασία», θα ενισχυθούν τα τρέχοντα πλαίσια συζητήσεων περί πολιτικής και τα δίκτυα εταιρικών σχέσεων με τις διάφορες περιφέρειες των υπόψη τρίτων χωρών ώστε να συγκεντρωθούν στοιχεία χρήσιμα για την υλοποίηση αυτών των δράσεων. Για να βελτιωθεί η συνεκτικότητα των εθνικών δραστηριοτήτων διεθνούς επιστημονικής συνεργασίας, θα υποστηριχθεί ο συντονισμός των εθνικών προγραμμάτων (των κρατών μελών και των συνδεδεμένων χωρών) μέσω του πολυμερούς συντονισμού των εθνικών πολιτικών και δραστηριοτήτων ΕΤΑ. Η συνεργασία με τις τρίτες χώρες που θα αναπτυχθεί βάσει του προγράμματος πλαisiού θα εστιάζεται ιδίως στις ακόλουθες ομάδες χωρών ⁽²⁾:

- Υποψήφιες χώρες ⁽³⁾,
- Μεσογειακές Χώρες Εταίροι (ΜΧΕ), Χώρες των Δυτικών Βαλκανίων (ΧΔΒ) ⁽⁴⁾, και χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και της Κεντρικής Ασίας ⁽⁵⁾ (ΑΕΚΑ),
- Αναπτυσσόμενες χώρες, με βάση τις ιδιαίτερες ανάγκες καθεμιάς χώρας ή περιοχής ⁽⁶⁾,
- αναδυόμενες οικονομίες ⁽⁶⁾.

Οι δράσεις διεθνούς συνεργασίας θεματικού ερευνητικού προσανατολισμού υπάγονται στο ειδικό πρόγραμμα «Συνεργασία». Οι διεθνείς δράσεις που αφορούν το ανθρώπινο δυναμικό υπάγονται στο ειδικό πρόγραμμα «Ανθρωποι». Θα υλοποιηθούν οριζόντιες δράσεις και μέτρα υποστήριξης που δεν αφορούν συγκεκριμένο θεματικό ή διεπιστημονικό τομέα καλυπτόμενο από το πρόγραμμα «Συνεργασία», οι οποίες ενδέχεται να συμπληρωθούν, σε περιορισμένη κλίμακα, με ειδικές δράσεις συνεργασίας αμοιβαίου ενδιαφέροντος. Ο γενικός συντονισμός των δράσεων διεθνούς συνεργασίας που θα αναληφθούν βάσει των διαφόρων προγραμμάτων του προγράμματος-πλαisiού θα ενισχυθεί με σκοπό να διασφαλισθεί μια συνεκτική προσέγγιση και να αναπτυχθούν συνεργίες με άλλα κοινοτικά μέσα [π.χ. το Προενταξιακό Μέσο, το Ευρωπαϊκό Μέσο Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης, ο κανονισμός Λατινικής Αμερικής-Ασίας (ΑΛΑ), και συστήματα αναπτυξιακής βοήθειας]. Λαμβάνοντας υπόψη την πείρα που αποκτήθηκε μέσω της INTAS και αξιοποιώντας το έργο της στο πλαίσιο της συνεργασίας με τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και της Κεντρικής Ασίας, θα αναληφθούν δραστηριότητες που εξασφαλίζουν συνέχεια μέσω του παρόντος προγράμματος και των προγραμμάτων «Συνεργασία» και «Ανθρωποι».

Η Επιτροπή θα διασφαλίζει το συντονισμό των δραστηριοτήτων διεθνούς συνεργασίας καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος-πλαisiού, περιλαμβανομένου του διαλόγου με τις χώρες-εταίρους, τις περιφέρειες και τα διεθνή φόρουμ σχετικά με την πολιτική.

⁽¹⁾ Βλέπε κανόνες συμμετοχής.

⁽²⁾ Επί του παρόντος, εννέα μεσογειακές χώρες εταίροι και έξι χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και της Κεντρικής Ασίας υπάγονται στην Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας.

⁽³⁾ Πλην των συνδεδεμένων υποψήφιων χωρών.

⁽⁴⁾ Πλην των συνδεδεμένων δυνητικά υποψήφιων χωρών.

⁽⁵⁾ Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Λευκορωσία, Γεωργία, Καζαχστάν, Κιργιζία, Μολδαβία, Ρωσία, Τατζικιστάν, Τουρκμενιστάν, Ουκρανία και Ουζμπεκιστάν.

⁽⁶⁾ Σημειώτεον ότι η Λατινική Αμερική περιλαμβάνει και αναπτυσσόμενες χώρες και αναδυόμενες οικονομίες.

Δραστηριότητες

Οι βασικές δραστηριότητες αποβλέπουν στην ανάπτυξη κοινών πολιτικών διεθνούς επιστημονικής συνεργασίας και είναι οι εξής:

Συνεργασία για το διπεριφερειακό συντονισμό της έρευνας και τεχνολογίας, συμπεριλαμβανομένων του καθορισμού προτεραιοτήτων και της χάραξης πολιτικών επιστημονικής και τεχνολογικής συνεργασίας

Ο καθορισμός των προτεραιοτήτων της επιστημονικής και τεχνολογικής (E&T) συνεργασίας της Κοινότητας θα βασίζεται σε έναν σφαιρικό διάλογο περί πολιτικής με τις χώρες και περιφέρειες εταίρους, όπου θα λαμβάνονται υπόψη οι κοινωνικοπολιτισμικές συνθήκες και οι ερευνητικές τους ικανότητες. Αυτός ο διάλογος σε θέματα E&T συνεργασίας διεξάγεται σε πολλαπλά επίπεδα π.χ. σε διεθνή φόρουμ (οι διάφορες συμβάσεις των ΗΕ), σε θεσμοθετημένους διπεριφερειακούς διαλόγους⁽¹⁾, όπου περιλαμβάνονται: οι Διασκέψεις Ασίας-Ευρώπης (ASEM), Λατινικής Αμερικής-Καραϊβικής-ΕΕ (ΕΕ-ΛΑΚ), οι εταιρικές σχέσεις με τις μεσογειακές χώρες και τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων, η συμφωνία ΕΕ-ΑΚΕ (Αφρικής, Καραϊβικής, Ειρηνικού) και με χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και της Κεντρικής Ασίας⁽²⁾, καθώς και στα πλαίσια διμερών και πολυμερών συμφωνιών, καθώς και άτυπων διπεριφερειακών συναντήσεων επιστημόνων και άλλων εταίρων της κοινωνίας.

Θα δοθεί μέγιστη προτεραιότητα στην ενίσχυση των διπεριφερειακών/διμερών διαλόγων ώστε να διευκολυνθούν ο προσανατολισμός και η διαμόρφωση του πλαισίου της διεθνούς E&T συνεργασίας και ο από κοινού προσδιορισμός των ερευνητικών πεδίων στα οποία η συνεργασία θα είναι προς το αμοιβαίο συμφέρον και όφελος. Ο διάλογος και οι εταιρικές σχέσεις αυτού του είδους στον τομέα της επιστήμης και της τεχνολογίας είναι ο αποτελεσματικότερος τρόπος για την επίτευξη γενικών αποδεκτών και αμοιβαία συμφωνημένων στόχων, οι οποίοι θα λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες της εκάστοτε περιφέρειας και χώρας. Κατά συνέπεια, θα διασφαλισθεί η συνεκτική διαχείριση της διεθνούς E&T συνεργασίας που θα αναπτυχθεί βάσει του προγράμματος πλαισίου, μέσω της διατύπωσης ολοκληρωμένης ερευνητικής πολιτικής που θα βασίζεται σε αυτούς τους διαλόγους και στις συμφωνίες E&T συνεργασίας⁽³⁾.

Οι σχετικές πρωτοβουλίες θα τεθούν σε εφαρμογή μέσω ειδικών δραστηριοτήτων διεθνούς συνεργασίας οι οποίες θα αναπτύξουν το διπεριφερειακό διάλογο βάσει εκτενών διαβουλεύσεων με τα κράτη μέλη, τις συνδεδεμένες χώρες και τις Χώρες Εταίρους της Διεθνούς Συνεργασίας.

Ο καθορισμός προτεραιοτήτων και η διαμόρφωση πολιτικών E&T συνεργασίας που προβλέπονται εν προκειμένω θα έχουν άμεσες και μετρήσιμες συνέπειες στις άλλες δραστηριότητες διεθνούς E&T συνεργασίας που θα αναπτυχθούν βάσει του ειδικού προγράμματος «Κανόντες», και συγκεκριμένα τις εξής: βελτίωση και ανάπτυξη συμφωνιών και εταιρικών σχέσεων E&T συνεργασίας και θετική συνεργειακή επίδραση στο συντονισμό των εθνικών πολιτικών και δραστηριοτήτων στον τομέα της διεθνούς E&T συνεργασίας.

Στα πλαίσια των συμφωνιών E&T συνεργασίας, και σύμφωνα με τις καθορισμένες προτεραιότητες, θα δίνεται προτεραιότητα στον προσδιορισμό νέων και αναδυόμενων ζητημάτων που εμπύπτουν στους θεματικούς τομείς και χρήζουν πολιτικής αντιμετώπισης και στήριξης.

Επιπλέον, η συμμετοχή επιστημόνων στα εθνικά ερευνητικά προγράμματα τρίτων χωρών θα επιτρέψει την πλήρη αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι συμφωνίες E&T συνεργασίας και θα επιτρέψει στους επιστήμονες να γνωρίσουν τα ερευνητικά συστήματα και τον πολιτισμό τρίτων χωρών σε βάση αμοιβαιότητας. Για το σκοπό αυτό, το πρόγραμμα πλαίσιο θα καλύπτει τις δαπάνες συμμετοχής επιστημόνων από τα κράτη μέλη και τις συνδεδεμένες χώρες στα εθνικά ερευνητικά προγράμματα των τρίτων χωρών, όταν αυτό είναι προς το αμοιβαίο συμφέρον και όφελος. Η συνεργασία αυτή θα αναπτυχθεί σε ανταγωνιστική βάση.

Τα κοινά έργα που θα αναπτυχθούν στα πλαίσια των ως άνω διαλόγων και συμφωνιών E&T συνεργασίας θα έχουν ως γνώμονα τις εκάστοτε ανάγκες, θα είναι έργα σημαντικής κλίμακας από άποψη εταιρικών σχημάτων, δεξιοτήτων και χρηματοδοτικών πόρων και θα έχουν σημαντικό κοινωνικοοικονομικό αντίκτυπο. Τα έργα θα εστιάζονται ειδικά στις προτεραιότητες που θα έχουν καθορισθεί μέσω του διαλόγου για την πολιτική σχετικά με την E&T συνεργασία στα πλαίσια των περιφερειακών φόρουμ, θα προκρητύσσονται δε ειδικές προσκλήσεις κατά περιφέρεια ή ομάδα Χωρών Εταίρων της Διεθνούς Συνεργασίας. Τα αποτελέσματα αυτών των διαλόγων θα συμβάλλουν στον καθορισμό των προτεραιοτήτων και των αναγκών για τις ειδικές δράσεις διεθνούς συνεργασίας στους διάφορους θεματικούς τομείς του ειδικού προγράμματος «Συνεργασία».

Διμερής συντονισμός για την ενίσχυση και την ανάπτυξη εταιρικών σχημάτων στον τομέα της επιστήμης και της τεχνολογίας

Οι καθοριζόμενες προτεραιότητες θα αποσαφηνίζονται και θα υλοποιούνται στην πράξη χάρη στη δημιουργία εταιρικών σχημάτων ισότιμης επιστημονικής και τεχνολογικής (E&T) συνεργασίας στα οποία θα μετέχουν πολλαπλοί άμεσα ενδιαφερόμενοι εταίροι (από τους χώρους της έρευνας, των επιχειρήσεων, το δημόσιο τομέα και την κοινωνία των πολιτών) με σκοπό την αύξηση των ικανοτήτων έρευνας και την ανάληψη ερευνητικών δράσεων. Τα εταιρικά σχήματα E&T συνεργασίας έχει αποδειχθεί ότι αποτελούν τον καταλληλότερο μηχανισμό για την κινητοποίηση και την από κοινού δράση των ισχυρότερων χαρακτηριστικών των εταίρων. Τα εταιρικά αυτά σχήματα απαιτούν πολυεπιστημονικές προσεγγίσεις με σκοπό την αντιμετώπιση ποικίλων αναγκών σε παγκόσμιο, περιφερειακό ή/και εθνικό επίπεδο.

⁽¹⁾ Ως διπεριφερειακός διάλογος νοείται εν προκειμένω ο διάλογος μεταξύ των κρατών μελών, της ΕΚ και των υπόψη τρίτων χωρών

⁽²⁾ Ενδεχομένως με τη συμμετοχή του Διεθνούς Κέντρου Επιστήμης και Τεχνολογίας (ISTC) και του Κέντρου Επιστήμης και Τεχνολογίας στην Ουκρανία (STCU).

⁽³⁾ Λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντα της Κοινότητας, έχουν συνομολογηθεί συμφωνίες με όλες τις βιομηχανικής/αναδυόμενης οικονομίας χώρες εταίρους, και με όλες σχεδόν τις χώρες που περιλαμβάνονται στην ευρωπαϊκή πολιτική γειτνίασης.

Τα εταιρικά σχήματα E&T συνεργασίας θα αναπτύσσονται υπό διαπεριφερειακή καθοδήγηση και συντονισμό των πολιτικών πρωτοβουλιών σε καθορισμένους τομείς προτεραιότητας. Την διαπεριφερειακή καθοδήγηση και συντονισμό θα εξασφαλίζουν διευθύνουσες ομάδες, οι οποίες θα απαρτίζονται από περιορισμένο αριθμό εκπροσώπων κάθε περιφέρειας και θα είναι ανοικτές σε όλους τους εταίρους των εκάστοτε περιφερειών, λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντα και τις ικανότητες έρευνας των εταίρων. Τα εν λόγω εταιρικά σχήματα θα προωθούν την ανάληψη κοινών ερευνητικών δραστηριοτήτων και την καθιέρωση μόνιμου πολιτικού διαλόγου σχετικά με την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα της συνεργασίας, καθώς και για τον προσδιορισμό των μελλοντικών αναγκών.

Υποστήριξη του συντονισμού των εθνικών πολιτικών και δραστηριοτήτων των κρατών μελών και των συνδεδεμένων χωρών στον τομέα της διεθνούς επιστημονικής και τεχνολογικής συνεργασίας

Λαμβανομένης υπόψη της αναγκαιότητας προώθησης/ενθάρρυνσης μιας ουσιαστικής και αποτελεσματικής στρατηγικής διεθνούς επιστημονικής συνεργασίας σε επίπεδο Κοινότητας, ο συνεχής συντονισμός των εθνικών πολιτικών έχει καθοριστική σημασία για την τήρηση των δεσμεύσεων που αναλαμβάνονται στα πλαίσια των διπεριφερειακών και διμερών E&T διαλόγων.

Ο συντονισμός αυτός θα βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και τον αντίκτυπο των υπό εξέλιξη πρωτοβουλιών διμερούς E&T συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών και Χωρών Εταίρων της Διεθνούς Συνεργασίας και θα ενισχύσει τις μεταξύ τους θετικές συνέργειες. Θα ενισχύσει επίσης τη συμπληρωματικότητα μεταξύ των δραστηριοτήτων E&T συνεργασίας της Κοινότητας και των κρατών μελών.

Επιπλέον, ο συντονισμός αυτός θα ενισχύσει την υλοποίηση ενός «κοινού οράματος», διευκολύνοντας τις καινοτόμες προγραμματικές προσεγγίσεις και τη στενότερη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, με σκοπό την ανάπτυξη και εφαρμογή μιας συνεκτικής προσέγγισης της επιστημονικής και τεχνολογικής συνεργασίας σε επίπεδο ΕΕ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΠΟΣΟΥ (σε εκατ. ευρώ)

Υποδομές έρευνας ⁽¹⁾	1 715
Έρευνα προς όφελος των ΜΜΕ	1 336
Περιφέρειες της γνώσης	126
Ερευνητικό δυναμικό	340
Ενσωμάτωση της επιστήμης στον κοινωνικό ιστό	330
Συνεκτική ανάπτυξη των πολιτικών έρευνας	70
Δραστηριότητες διεθνούς συνεργασίας	180
Σύνολο	4 097

⁽¹⁾ Συμπεριλαμβάνεται επιχορήγηση ύψους μέχρι 200 εκατ. ευρώ προς την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για τη σύσταση της «Χρηματοδοτικής διευκόλυνσης καταμερισμού του κινδύνου» που αναφέρεται στο παράρτημα ΙΙΙ. Ποσό της τάξεως των 100 εκατ. ευρώ θα δεσμευθεί, σε ετήσιες δόσεις, για την περίοδο 2007-2010.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΔΙΕΥΚΟΛΥΣΗ ΚΑΤΑΜΕΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙ, η Κοινότητα θα παράσχει συνεισφορά (δράση συντονισμού και ενίσχυσης) στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), η οποία θα είναι εταίρος επιμερισμού του κινδύνου για τη Χρηματοδοτική διευκόλυνση καταμερισμού του κινδύνου (ΧΔΚΚ). Σκοπός της ΧΔΚΚ, η οποία θα συγχρηματοδοτείται από την Κοινότητα και την ΕΤΕπ, είναι η υποστήριξη των επενδύσεων του ιδιωτικού τομέα ολόκληρης της Ευρώπης στην έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη και την επίδειξη (ΕΤΑ) καθώς και στην καινοτομία.

Η κοινοτική συνεισφορά θα αυξήσει την ικανότητα της Τράπεζας να διαχειρίζεται τον κίνδυνο, καθιστώντας δυνατό, κατ' αυτόν τον τρόπο i) μεγαλύτερο όγκο δανειοδοτικών και εγγυητικών πράξεων της ΕΤΕπ για συγκεκριμένο επίπεδο κινδύνου, και ii) χρηματοδότηση ευρωπαϊκών δράσεων ΕΤΑ υψηλότερου κινδύνου, πράγμα που δεν θα ήταν δυνατόν χωρίς αυτήν την κοινοτική στήριξη, συμβάλλοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, στην κάλυψη των ελλείψεων της αγοράς. Η κοινοτική συνεισφορά θα αποσκοπεί στα εξής:

- προστιθέμενη αξία σε τομείς όπου η αγορά δεν μπορεί να παράσχει την απαιτούμενη χρηματοδότηση, και
- καταλυτικός ρόλος για την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων.

Η κοινοτική συνεισφορά θα χορηγείται στην ΧΔΚΚ σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος ΙΙ.

Η ΕΤΕπ θα δανείζει κεφάλαια αντληθέντα από τις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές και θα παρέχει εγγυήσεις στους χρηματοδοτικούς εταίρους της, σύμφωνα με τους συνήθεις κανόνες, κανονισμούς και διαδικασίες της.

Θα χρησιμοποιεί την εν λόγω συνεισφορά βάσει της αρχής «εξυπηρέτηση κατά σειρά προτεραιότητας», για το σχηματισμό προβλέψεων και τη διάθεση κεφαλαίων εντός της Τράπεζας προς κάλυψη μέρους των κινδύνων που συνδέονται με τις πράξεις της για την υποστήριξη επιλέξιμων ευρωπαϊκών δράσεων ΕΤΑ.

Η ΕΤΕπ θα εκτιμά, βάσει χρηματοδοτικής αξιολόγησης, το επίπεδο του χρηματοδοτικού κινδύνου και θα αποφασίζει ως προς το ύψος των προβλέψεων και τη διάθεση κεφαλαίων.

Η εκτίμηση και η διαβάθμιση του κινδύνου και οι συνακόλουθες αποφάσεις για το σχηματισμό προβλέψεων και τη διάθεση κεφαλαίων αποτελούν συνήθεις διαδικασίες της ΕΤΕπ, στο πλαίσιο του Διαρθρωμένου Χρηματοδοτικού Μέσου της, οι οποίες εγκρίνονται και παρακολουθούνται από τους μετόχους της, και οι οποίες επικαιροποιούνται και τροποποιούνται περιοδικά. Δεν θα τροποποιηθούν ως αποτέλεσμα της κοινοτικής συνεισφοράς.

Ο κίνδυνος για τον κοινοτικό προϋπολογισμό περιορίζεται στα καταβληθέντα ποσά ή τα ποσά που έχουν δεσμευθεί προς καταβολή. Δεν πρέπει να υπάρχει υποχρέωση πληρωμής στον κοινοτικό προϋπολογισμό, δεδομένου ότι τυχόν απομένον κίνδυνος αναλαμβάνεται από την ΕΤΕπ.

Η κοινοτική συνεισφορά θα εκταμιεύεται ετησίως βάσει πολυετούς προγράμματος και λαμβανομένης υπόψη της εξέλιξης της ζήτησης. Το ετήσιο ποσό θα καθορίζεται στο πρόγραμμα εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη την έκθεση δραστηριότητας και τις προβλέψεις που υποβάλλει η ΕΤΕπ.

Στη συμφωνία που θα συναφθεί με την ΕΤΕπ, ύστερα από διαβουλεύσεις με τα κράτη μέλη, θα καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις υπό τους οποίους μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα κοινοτικά κεφάλαια για προβλέψεις και διάθεση κεφαλαίων. Θα περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, οι εξής όροι και προϋποθέσεις:

- Η επιλεξιμότητα κοινοτικών δράσεων Ε&ΤΑ. Εξ ορισμού, η ανάπτυξη υποδομών έρευνας που χρηματοδοτείται από την Κοινότητα βάσει του παρόντος ειδικού προγράμματος είναι αυτομάτως επιλέξιμη. Νομικές οντότητες, εγκατεστημένες σε τρίτες χώρες πλην των συνδεδεμένων χωρών, είναι επίσης επιλέξιμες εάν συμμετέχουν σε έμμεσες δράσεις του έβδομου προγράμματος-πλαίσου και οι δαπάνες τους είναι επιλέξιμες για κοινοτική χρηματοδότηση. Είναι επίσης δυνατό να ληφθούν υπόψη και άλλες υποδομές έρευνας ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος.

Η ΧΔΚΚ θα προσφέρεται σε όλα τα κράτη μέλη και τις συνδεδεμένες χώρες προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι όλες οι νομικές οντότητες, ανεξαρτήτως μεγέθους (συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ και των ερευνητικών οργανισμών καθώς και των πανεπιστημίων), όλων των κρατών μελών, μπορούν να επωφεληθούν από αυτήν τη διευκόλυνση για τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων που αναλαμβάνουν στο πλαίσιο επιλέξιμων δράσεων.

Οι εμπορικές δραστηριότητες καινοτομίας είναι επιλέξιμες για τη ΧΔΚΚ μόνον μέσω της χρήσης της συνεισφοράς της ΕΤΕπ.

- Σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού για τους κανόνες συμμετοχής που εκδίδεται κατ'εφαρμογή του άρθρου 167 της συνθήκης, η συμφωνία θα καθορίζει επίσης διαδικασίες βάσει των οποίων η Κοινότητα μπορεί να αντιτίθεται, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, στη χρήση της κοινοτικής συνεισφοράς από την ΕΤΕπ.
- Οι κανόνες καθορισμού του μεριδίου του χρηματοδοτικού κινδύνου που καλύπτεται από την κοινοτική συνεισφορά και το κατώφλιο κινδύνου πέραν του οποίου η ΕΤΕπ επιτρέπεται να χρησιμοποιεί την κοινοτική συνεισφορά, καθώς και καταμερισμού του αντίστοιχου εισοδήματος.

Το επίπεδο της κοινοτικής συνεισφοράς για κάθε πράξη εξαρτάται από την εκτίμηση του χρηματοδοτικού κινδύνου που πραγματοποιεί η ΕΤΕπ. Το επίπεδο για το συνολικό σχηματισμό προβλέψεων και διάθεση κεφαλαίων για την πλειοψηφία των πράξεων της ΧΔΚΚ αναμένεται ότι θα κείται εντός του φάσματος 15-25 % της ονομαστικής αξίας των πράξεων αυτών. Τα ποσά της κοινοτικής συνεισφοράς για το συνολικό σχηματισμό προβλέψεων και διάθεση κεφαλαίων δεν πρέπει ποτέ να υπερβαίνουν το 50 % της ονομαστικής αξίας του δανείου ή της εγγύησης. Για κάθε πράξη, θα υπάρχει καταμερισμός κινδύνου.

- Οι ρυθμίσεις βάσει των οποίων η Κοινότητα θα παρακολουθεί τις δανειοδοτικές και εγγυητικές πράξεις της ΕΤΕπ οι οποίες σχετίζονται με την κοινοτική συνεισφορά, συμπεριλαμβανομένων των πράξεων που εκτελούνται μέσω χρηματοδοτικών εταιριών της ΕΤΕπ.

Η ΕΤΕπ επιτρέπεται να χρησιμοποιεί την κοινοτική συνεισφορά μόνον για πράξεις που εγκρίνονται μεταξύ της ημερομηνίας έναρξης ισχύος του παρόντος ειδικού προγράμματος και της 31ης Δεκεμβρίου 2013.

Η ΕΤΕπ αναφέρει ετησίως στην Επιτροπή τους τόκους και τα εισοδήματα που παράγονται από την κοινοτική συνεισφορά κατά την περίοδο αυτήν, η δε Επιτροπή ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού, αυτοί οι τόκοι και εισοδήματα θεωρούνται ως έσοδα της ΧΔΚΚ για ειδικό προορισμό και εγγράφονται στον προϋπολογισμό.

Κατά την έγκριση του προγράμματος εργασίας, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίζει την ανακατανομή, για τυχόν άλλες έμμεσες δράσεις του τμήματος «Ερευνητική υποδομή» του παρόντος ειδικού προγράμματος, των ποσών τα οποία δεν χρησιμοποιήθηκαν από την ΧΔΚΚ και τα οποία, κατά συνέπεια, ανακτώνται από την ΕΤΕπ, ύστερα από την ενδιάμεση αξιολόγηση που αναφέρεται στο παράρτημα II του προγράμματος πλαισίου. Η ενδιάμεση αξιολόγηση θα περιλαμβάνει εξωτερική εκτίμηση του αντικτύπου της ΧΔΚΚ.

Η Επιτροπή θα παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς της αποτελεσματική χρήση της κοινοτικής συνεισφοράς, μεταξύ άλλων με εκ των υστέρων αξιολογήσεις των επιτυχών χαρακτηριστικών της δράσης, και θα υποβάλλει τακτικά εκθέσεις στην επιτροπή προγράμματος. Επιπλέον, η Επιτροπή θα περιλαμβάνει τα σχετικά κύρια πορίσματα στην ετήσια έκθεση για τις δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης που θα διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 173 της συνθήκης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΜΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Κατωτέρω εκτίθεται, ενδεικτικά, μια πρωτοβουλία για την από κοινού εκτέλεση εθνικών προγραμμάτων έρευνας, η οποία θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο χωριστής απόφασης βάσει του άρθρου 169 της συνθήκης. Κατά τη διάρκεια εφαρμογής του έβδομου προγράμματος-πλαisiού ενδέχεται να προσδιοριστούν και να προταθούν περαιτέρω πρωτοβουλίες.

Εφόσον θεωρηθεί η προαναφερθείσα απόφαση, θα προβλέπει τη σύσταση ειδικής εκτελεστικής δομής, καθώς και την οργανωτική δομή και τα κατάλληλα όργανα διαχείρισης που απαιτούνται για την υλοποίηση της δράσης. Σύμφωνα με το παράρτημα II, η Κοινότητα θα μπορούσε να παράσχει χρηματοδοτική υποστήριξη μέχρι του ποσού που ορίζεται στο παράρτημα II, καθώς και να συμμετέχει ενεργά στην υλοποίησή της με τα πλέον κατάλληλα για τη δράση μέσα.

Πρωτοβουλία βάσει του άρθρου 169 (συνθήκη ΕΚ) σχετικά με τις ΜΜΕ που διεξάγουν έρευνα

Σκοπός της πρωτοβουλίας είναι η δρομολόγηση και υλοποίηση ενός κοινού προγράμματος Ε&Α προς όφελος των ΜΜΕ που διεξάγουν έρευνα με στόχο την ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας των συγκεκριμένων ΜΜΕ. Η πρωτοβουλία θα στηρίζεται στα αποτελέσματα του προγράμματος Eureka και θα ενθαρρύνει και θα υποστηρίζει υπερεθνικά έργα Ε&Α που διεξάγονται υπό την καθοδήγηση τέτοιων ΜΜΕ. Η πρωτοβουλία αυτή συμπληρώνει άλλες δράσεις του έβδομου προγράμματος-πλαisiού που στοχεύουν τις ΜΜΕ.

Η Κοινότητα θα παρέχει χρηματοδοτική υποστήριξη στην πρωτοβουλία και θα συμμετέχει στην υλοποίησή της με τα πλέον πρόσφορα για τη δράση μέσα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΠΑΡΕΧΕΙ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 8 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 4

1. Πληροφορίες για δράσεις, οι οποίες επιτρέπουν την παρακολούθηση κάθε πρότασης καθ' όλη τη διάρκεια ζωής της και οι οποίες καλύπτουν ιδίως:
  - τις υποβληθείσες προτάσεις,
  - τα αποτελέσματα της αξιολόγησης κάθε πρότασης,
  - τις συμφωνίες επιχορήγησης,
  - τις ολοκληρωθείσες δράσεις.
2. Πληροφορίες για την έκβαση κάθε πρόσκλησης υποβολής προτάσεων και την υλοποίηση των δράσεων, οι οποίες καλύπτουν ιδίως:
  - τα αποτελέσματα κάθε πρόσκλησης υποβολής προτάσεων,
  - την έκβαση των διαπραγματεύσεων για τις συμφωνίες επιχορήγησης,
  - την υλοποίηση των δράσεων, με στοιχεία για τις πληρωμές και τα αποτελέσματα των δράσεων.
3. Πληροφορίες για την υλοποίηση του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών πληροφοριών σε επίπεδο προγράμματος-πλαισίου, ειδικού προγράμματος και κάθε δραστηριότητας.

Οι πληροφορίες αυτές (ιδίως δε εκείνες που αφορούν τις προτάσεις, την αξιολόγησή τους και τις συμφωνίες επιχορηγήσεων) θα πρέπει να παρέχονται βάσει ενιαίου διαρθρωμένου μορφοτύπου, του οποίου είναι δυνατή η ηλεκτρονική ανάγνωση και επεξεργασία από σύστημα πληροφοριών και εκδόσεων που επιτρέπει την απευθείας ανάλυση των δεδομένων.
